

บทที่ 6

เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ข้อมูลที่น่าเสนอในบทนี้ เพื่อตอบคำถามของวิจัย ข้อที่ 2 เงื่อนไขที่เกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในมีอะไรบ้างที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนในพื้นที่ 3 มิติ คือ มิติคุณภาพนักเรียน มิติคุณภาพครู และมิติการบริหารจัดการ โดยลำดับขั้นตอนนำเสนอ ตามเงื่อนไขที่ส่งผลการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ดังต่อไปนี้

- เงื่อนไขที่ 1 พระราชบัญญัติการศึกษา
- เงื่อนไขที่ 2 นโยบายการศึกษา
- เงื่อนไขที่ 3 มาตรฐานและคุณภาพด้านการศึกษา
- เงื่อนไขที่ 4 มาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในพื้นที่
- เงื่อนไขที่ 5 การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่
- เงื่อนไขที่ 6 ประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการ

ผู้วิจัยได้สังเกตข้อมูล สามเส้าคือ จากการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์บุคคล และสถานที่ แล้วนำมาวิเคราะห์ในแต่ละเงื่อนไขแล้วแยกพิจารณาเป็นรายกรณี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เงื่อนไขที่ 1 พระราชบัญญัติการศึกษา

การศึกษาไทยในปัจจุบัน ประเด็นที่จะอยู่ในความสนใจของประชาชนทั่วไป ทั้งในแวดวงการศึกษาและวงการค้าเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ก็คงจะเป็นประเด็นของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา อันที่จริงก็สัมพันธ์เกี่ยวข้องกันปัญหาทางการศึกษา เพราะถ้าหากการจัดการศึกษาสามารถนำเอาความรู้และเทคโนโลยี

เข้าสู่กระบวนการผลิตด้านอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและถ้าหากการศึกษาสามารถพัฒนาทักษะ ฝีมือ ความรู้ ความชำนาญการของแรงงานไทยให้สอดคล้องกับความต้องการของเทคโนโลยีในปัจจุบัน และหากการศึกษาสามารถสร้างผู้นำรุ่นใหม่ได้จริง และสร้างความรู้พื้นฐานทางประชาธิปไตยให้แก่ ประชาชนส่วนใหญ่ได้เราก็คงจะได้ผู้นำทางการเมืองที่มีประสบการณ์ความรู้ในการบริหาร บ้านเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีวิสัยทัศน์กว้างไกล การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นเป้าหมายหลักของการร่างพระราชบัญญัติการศึกษา

สถานศึกษาเป็นองค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพคน ให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับทุกคน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความสามารถอย่างเพียงพอต่อการบริหารสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพสำหรับทุกคนด้วย การบริหารสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาระดับต่างๆ ปฏิบัติตามนโยบายของแต่ละสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 สถานศึกษาต้องจัดการศึกษาตาม มาตรา 4 “การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และให้ความหมายสถานศึกษาไว้ว่า “สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนา เด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่ หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ตามความมุ่งหมายและหลักการการจัดการศึกษา ตาม มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและในกระบวนการเรียนรู้ ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจ ในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติรวมทั้ง

ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (มาตรา 7) สถานศึกษาต้องยึดหลักการจัดการศึกษา คือ (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (มาตรา 8)

การจัดการศึกษาตามสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น (มาตรา 10) และแนวทางการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่อง (1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องของการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน (3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา (4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง (5) ความรู้ และทักษะ

ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (มาตรา 23) การจัดกระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาต้องดำเนินการคือ (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (มาตรา 24) พร้อมทั้งสถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ (มาตรา 26)

สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหา ในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (มาตรา 27) ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 พรารณณาจะปฏิรูปการศึกษาและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาสูงขึ้น โดยให้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี เป็นการยกระดับความรู้ความสามารถและทักษะของคนไทยให้สูงขึ้น การดำเนินงานดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้นั้นการปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นภารกิจสำคัญที่มีกฎหมายรองรับ ซึ่งก็คือพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ครู อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติให้บรรลุ

ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2543) กล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียน ต้องมีวิสัยทัศน์ มีจิตสำนึก มุ่งมั่น กระตุ้น ส่งเสริมให้ครูมีเสรีภาพในการคิด ปฏิบัติ และจัดการเรียนรู้ให้ได้ผลตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา ส่วนครูต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ใหม่ในการจัดการเรียนรู้ มีความคิดและจิตใจมุ่งมั่นที่จะพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน เข้าใจหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ ปรับปรุงคุณภาพ การจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงศักยภาพความแตกต่างระหว่างบุคคล เคารพสิทธิหน้าที่ของนักเรียน มีการวางแผน การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ เน้นประโยชน์สูงสุดของนักเรียนเป็นสำคัญ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการปฏิรูปการศึกษา เป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องทำทั้งระบบและต้องเร่งดำเนินการฯ พณฯ นายกรัฐมนตรี ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้ประกาศเจตนารมณ์แสดงความมุ่งมั่นที่จะเร่งรัดดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาลอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการสร้างโอกาสให้เด็กและเยาวชนที่อยู่ในชนบทได้รับการศึกษาที่ดี มีคุณภาพชีวิตในโรงเรียน ในท้องถิ่นใกล้บ้าน ได้รับการยกระดับคุณภาพ และมาตรฐานทัดเทียมกับโรงเรียนชั้นดีของประชาชน คณะรัฐมนตรีจึงได้ลงมติเห็นชอบในหลักการโครงการ “หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน” (Lab School Project) เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2546 และมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการโครงการ พัฒนาแนวคิดและหลักการ โดยมีความเชื่อว่า การศึกษาสามารถพัฒนาบุคคลให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถลดช่องว่างของบุคคลในสังคมลงได้ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนไทยสามารถหลุดพ้นจากวงจรความยากจนอันเป็นความมุ่งมั่นที่สำคัญของรัฐบาล ดังนั้น โครงการ ๑ อำเภอ ๑ โรงเรียนในฝัน จึงเป็นกระบวนการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนในฝันของคนในสังคมที่ต้องการให้เด็กและเยาวชนได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพและในขณะเดียวกัน โครงการนี้ก็ช่วยให้ความฝันของคนในสังคมเป็นจริงได้โรงเรียนในฝันเป็นโรงเรียนที่มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานทางการศึกษาของชาติและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เป็นที่ยอมรับของนักเรียนผู้ปกครองและชุมชน เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชนมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพใช้การบริหารจัดการแนวใหม่ที่มุ่งพัฒนาโรงเรียนทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ กระบวนการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และการนำเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และการบริหารจัดการ โดยมุ่งหวังให้เด็กไทยเป็นคนดีมีคุณภาพ มีอนาคตที่สดใสสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ภาพความสำเร็จของโรงเรียนในฝัน คือนักเรียนมีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่าน และการค้นคว้า สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นคนดีมีคุณธรรม รู้จักคิด วิเคราะห์ มีทักษะการดำรงชีวิตในสังคมยุคใหม่ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการเรียนรู้ สร้างงาน สร้างอาชีพ สามารถนำเสนองานได้อย่างสร้างสรรค์ สืบสานวิถีวัฒนธรรมไทยอย่างมั่นใจในตนเอง ครูมีทักษะวิชาชีพในการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ที่ทันสมัยเหมาะสมกับนักเรียน มีความกระตือรือร้น สนใจ ใส่ใจ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองตามศักยภาพอย่างเต็มกำลังความสามารถผู้บริหาร เป็นผู้นำ ในการเปลี่ยนแปลงให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ดี มีความรู้ความสามารถในการ พัฒนาวิชาการ หลักสูตร นวัตกรรมและกระบวนการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่างมี ประสิทธิภาพและคุณภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน โดยอาศัยการมีส่วนร่วม จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนเป็นโรงเรียนชั้นนำ มีคุณภาพ มีบรรยากาศและ สภาพแวดล้อม ที่อบอุ่น ปลอดภัย เชื่อมต่อการเรียนรู้ มีเอกลักษณ์อันโดดเด่นเป็นต้นแบบ ของการปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริงซึ่งเกิดจากการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมพัฒนา ร่วมสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาสังคม ผู้ปกครองและชุมชน ให้การยอมรับ เชื่อถือ มีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ และสนับสนุนการ ดำเนินงานของโรงเรียน

จากความสำคัญของพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาได้สังเกต ข้อมูล สามเฝ้า คือจากการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์บุคคลและสถานที่ เช่น แผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และโครงการที่จัดกิจกรรม สนับสนุนการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้แต่ละสาระการเรียนรู้ มีข้อความ ที่อ้างอิงถึงพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 เช่น มาตรา 6, มาตรา 7 มาตรา 8, มาตรา 10 มาตรา 22 มาตรา 24 มาตรา 26 มาตรา 30 คำสั่งการมอบหมายงานในหน้าที่ และมาตราอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในสถานศึกษาศึกษา เพื่อให้ส่งผลถึงการ จัด การศึกษาให้กับนักเรียนเพื่อเกิดผลตามความมุ่งหมายและหลักการ ของพระราชบัญญัติ การศึกษา ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“.....การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผมจะให้ครูได้ศึกษาเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติการศึกษาที่เกี่ยวข้องก่อนเสมอ”

ผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2557.

“.....การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเราจะยึดพระราชบัญญัติการศึกษา เป็นแม่บทในการจัดทำ ในเรื่องความมุ่งหมาย หลักการ การประเมินผลนักเรียน.....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 1, สัมภาษณ์, 2558.

“.....การสร้างวิสัยทัศน์ เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ และพันธกิจ ของสถานศึกษา ต้องยึด พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ 2542 หมวด 1 มาตรา 7, 8 หมวด 2 มาตรา 10”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 2, สัมภาษณ์, 2558.

สรุปได้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 เป็นกฎหมายที่สถานศึกษาต้องบริหารจัดการการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อให้ได้สอดคล้องตามความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

เงื่อนไขที่ 2 นโยบายการศึกษา (educational policy)

นโยบายการศึกษาเป็นแนวทางการตัดสินใจของรัฐบาลหรือหน่วยงาน สำหรับการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นโยบายจำแนกได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับวิธีการจำแนกซึ่งมีหลายวิธี นโยบายมีความสำคัญเพราะเป็นกรอบในการพัฒนาหน่วยงาน สังคมและประเทศชาติ ทำให้การบริหารมีทิศทางและแนวทางที่ชัดเจน ช่วยให้เกิดการรวมพลังเพื่อนำไปสู่เป้าหมายขององค์การ สถานศึกษาจึงต้องนำนโยบายการศึกษา ซึ่งเป็นเสมือนเข็มทิศและหางเสือ ทั้งสองอย่างมีความสำคัญในการเดินเรือ เข็มทิศบอกทิศทาง หางเสือทำให้ถูกทาง เข็มทิศและหางเสือสำคัญต่อการเดินเรือฉันใด นโยบายก็สำคัญต่อการบริหารและการดำเนินการฉันนั้น (วิจิตร ศรีสะอ้าน, 2551, หน้า 8) โดยเฉพาะกรอบในการบริหารจัดการ ความสำคัญของนโยบายจึงอยู่ที่การใช้เป็นกรอบในการดำเนินการในสถานศึกษา โรงเรียนในฝันเป็นนวัตกรรมหนึ่งที่เกิดขึ้น

ในปีการศึกษา 2546 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการปฏิรูปการศึกษารัฐบาลได้มีนโยบายได้ประกาศเจตนารมณ์ แสดงความมุ่งมั่นที่จะเร่งรัดดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาลอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการสร้างโอกาสให้เด็กและเยาวชนที่อยู่ในชนบทได้รับการศึกษาที่ดี มีคุณภาพชีวิตในโรงเรียน ในท้องถิ่นใกล้บ้าน ได้รับการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานทัดเทียมกับโรงเรียนชั้นดีของประชาชน คณะรัฐมนตรีจึงได้ลงมติเห็นชอบในหลักการโครงการ “หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน” (Lab School Project) เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2546 และมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการโครงการ พัฒนาแนวคิดและหลักการ โดยมีความเชื่อว่า การศึกษาสามารถพัฒนาบุคคลให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพสามารถลดช่องว่างของบุคคลในสังคมได้ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนไทยสามารถหลุดพ้นจากวงจรความยากจนอันเป็นความมุ่งมั่นที่สำคัญของรัฐบาล ดังนั้น โครงการ ๑ อำเภอ ๑ โรงเรียนในฝัน จึงเป็นกระบวนการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนในฝันของคนในสังคมที่ต้องการให้เด็กและเยาวชนได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพและในขณะเดียวกันโครงการนี้จะช่วยให้ความฝันของคนในสังคมเป็นจริงได้ โรงเรียนในฝันเป็นโรงเรียนที่มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานทางการศึกษาของชาติและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เป็นที่ยอมรับของนักเรียนผู้ปกครองและชุมชน เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชนมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพใช้การบริหารจัดการแนวใหม่ที่มุ่งพัฒนาโรงเรียนทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ กระบวนการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและการนำเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และการบริหารจัดการ โดยมุ่งหวังให้เด็กไทยเป็นคนดีมีคุณภาพ มีอนาคตที่สดใสสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากนวัตกรรมโรงเรียนในฝัน และภาพความสำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียนในฝันสามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทุกด้าน และสอดคล้องกับนโยบายการเปลี่ยนแปลงด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม กระทรวงศึกษาธิการได้ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พลังขับเคลื่อนให้โรงเรียนต่างๆ เป็นโรงเรียนในฝันของชุมชน โดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ คือ สร้างพลังขับเคลื่อนให้โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่ดี คล่องตัว มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนพัฒนาศักยภาพ มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะที่พึงประสงค์และทักษะการดำรงชีวิตได้ตามศักยภาพ

สร้างเสริมศักยภาพบุคลากรทุกระดับให้มีทักษะวิชาชีพ สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้และบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์ สูงสุดแก่ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา สร้างระบบเครือข่ายอุปถัมภ์การศึกษาที่เข้มแข็งอันเกิด จากพลังการมีส่วนร่วมชุมชน องค์กร ประชาสังคม ในรูปแบบของผู้อุปถัมภ์และผู้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมพัฒนามหาวิทยาลัยหลักรัฐบาลได้ปรับแผนพัฒนาการศึกษาและด้วยนโยบาย การศึกษาของรัฐบาลในการพัฒนาการศึกษาในปีการศึกษา 2557 1) สร้างสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ ความสามัคคี 2) เพิ่มและกระจายโอกาส ทางการศึกษาให้ประชาชนอย่างเท่าเทียม 3) เพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ โดยเน้น ผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและระดับสูงที่มีคุณภาพ และส่งเสริมการวิจัยและ พัฒนาเพื่อการพัฒนาประเทศ 4) ยกกระดับคุณภาพการศึกษา โดยปฏิรูปหลักสูตร การเรียนการสอน เน้นกระบวนการคิดเชิงระบบ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย จิตสำนึกความเป็นไทยต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา 5) ปฏิรูปครู โดยเน้นการผลิตและ พัฒนาครูคุณภาพ และให้คนเก่งคนดีมาเป็นครู 6) ปฏิรูประบบการบริหารจัดการให้มี ประสิทธิภาพ เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม และการกระจายอำนาจ 7) พัฒนาการจัดการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ 8) เตรียมความพร้อมเพื่อการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน 9) พัฒนาระบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทันสมัย รัฐบาลจึงมีนโยบายให้ขับเคลื่อนและเร่งพัฒนาปฏิรูปการศึกษาโดยเร่งด่วน เพื่อการพัฒนา ให้เกิด ผลสัมฤทธิ์ สอดรับกับนโยบาย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยจัดสรรงบประมาณ พัฒนาการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ พร้อมทั้งตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ ที่สำคัญที่สุด คือ การพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษากระทรวงศึกษาธิการแผนปฏิบัติการปฏิรูป การศึกษาในปีงบประมาณ 2559 นี้ ได้มีแผนปฏิบัติการในระยะ 20 เดือน (ตามนโยบาย ของคณะรัฐบาลชุดนี้)

จากความสำคัญของนโยบายการศึกษาสถานศึกษาต้องจัดการศึกษาให้ เป็นไปตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ตามระเบียบ ข้อบังคับของนโยบายจาก กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และนโยบายของรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการแต่ละท่านที่เข้ารับหน้าที่ ในแต่ละสมัย ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องยึดนโยบายการศึกษา

เป็นหลักในการจัดการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา และจำเป็นต้องให้ทุกคนภายในสถานศึกษาได้รับทราบ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแจ้งให้บุคลากรได้รับทราบและปฏิบัติตามดังข้อมูลที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“.....สิ่งที่จำเป็นในการจัดการศึกษาแต่ละปี คือเราต้องปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ว่าปีนี้เขตพื้นที่มีนโยบายอะไรบ้างเพิ่มเติม.....”

ผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2558.

“.....โรงเรียนจะเขียนนโยบายการจัดการศึกษา เป็นป้ายใหญ่ ติดไว้ในห้องผู้บริหารให้เราได้อ่านและทำความเข้าใจ นำไปปฏิบัติ”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2557.

“.....การทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี จะต้องทำให้สอดคล้องกับนโยบายเพราะต้องยึดนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สพฐ. สพป. และนโยบายของโรงเรียนแต่ละปีด้วย.....”

รองผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2557.

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาในสถานศึกษาต้องจัดตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป้าหมายของหน่วยงาน ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนอย่างสูงสุด หน่วยงานต้องมีแผนการดำเนินงานที่กำหนดทิศทางการพัฒนา เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานที่ไปในทิศทางเดียวกัน ผู้บริหาร ยึดเป็นแนวปฏิบัติในการทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนกลยุทธ์ สอดคล้องกับ นโยบายกระทรวงศึกษาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และแนวนโยบายของสถานศึกษา

เงื่อนไขที่ 3 มาตรฐานและคุณภาพด้านการศึกษา

เป็นส่วนสำคัญในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพที่จะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพทุกด้าน โรงเรียนต้องบริหารจัดการให้ได้มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของชาติ สำนักงานรับรองคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาภายนอก (สมศ.) และมาตรฐานคุณภาพภายใน เป็นสิ่งที่จำเป็นที่สถานศึกษาต้องมีคุณภาพและมาตรฐานตามเกณฑ์กำหนด ในด้านคุณภาพนักเรียน คุณภาพครู และคุณภาพการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสนใจและวางแผนงานให้เป็นระบบเพื่อการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรให้มีมาตรฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและมาตรฐานที่สถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการภายในสถานศึกษา คือ มาตรฐานการศึกษาของชาติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นโยบายด้านการศึกษาที่มีอุดมการณ์และหลักการการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาค้นได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่พึงประสงค์ อุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต และการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่าง ปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวงมุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสามารถพึ่งตนเองและพึ่งตนเองและพึ่งกันเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติเพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์และหลักการในการจัดการศึกษา โดยมีมาตรฐานและตัวบ่งชี้ 3 มาตรฐานและ 11 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก เป้าหมาย คือการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น คนเก่ง คนดี และมีความสุข มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษาจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้การสร้างวิถีการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง การเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคมแห่งความรู้

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก็เป็นอีกมาตรฐานที่สถานศึกษาต้องมีความพร้อมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะสถานศึกษาจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการตามมาตรฐานที่กำหนด คือ มาตรฐานการศึกษา 5 ด้าน 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ผู้เรียน มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ให้ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลจัดการศึกษาเต็มศักยภาพและเต็มเวลา คณะกรรมการสถานศึกษาและ ผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้สถานศึกษามีการสร้างส่งเสริมสนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มีการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนดขึ้น มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม มีการจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น

มาตรฐานที่สถานศึกษาจะต้องจัดทำและเตรียมความพร้อมและบริหารจัดการให้เป็นปัจจุบันและเป็นแนวทางพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานเพื่อสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาทั้งของชาติ ของการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ มาตรฐานการศึกษา

ขั้นพื้นฐานเพื่อประเมินคุณภาพภายใน เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 หมวด 6 และเป็นการประกันภายใน มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ เปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา คือ มาตรฐานการศึกษา 4 ด้าน 18 มาตรฐาน มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มาตรฐานด้านการเรียนการสอน ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบหมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง มีความสามารถในการจัดประสบการณ์เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้างระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย มีการจัดสภาพแวดล้อมและการให้บริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ สถานศึกษามีการสนับสนุนและการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น มีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิถีการเรียนรู้ในชุมชน

การศึกษาตามมาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพ

ภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก และเพื่อรองรับในมาตรา 49 วรรค 1 ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน (พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 หมวด 6) จากการบริหารจัดการของสถานศึกษาไม่ใช่เฉพาะเตรียมเพื่อการประเมินรับรองคุณภาพเท่านั้น สถานศึกษาต้องเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ดังนั้น จึงต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของการประเมินคุณภาพภายนอก ตามรอบการประเมินตามมาตรา 49 วรรค 1 ปัจจุบันสถานศึกษาได้รับการประเมินรอบที่ 3 ทุกโรงเรียน เป็นรอบที่สถานศึกษามีการพัฒนาการบริหารจัดการที่พัฒนาขึ้นในระดับดีถึงดีมาก ซึ่งเป็นการแสดงถึงผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการในทุกด้านมากขึ้นและปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการให้เข้ากับสภาวะการณ์ปัจจุบันและสำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา กำหนด “มาตรฐานให้สอดคล้องกับ” ความมุ่งหมายและหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ใน (มาตรา 34) มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาที่มุ่งสู่การพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามกรอบของพระราชบัญญัติการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการแนวการจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่มีผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา รวมทั้งมาตรการส่งเสริมผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา และผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

จากความสำคัญของมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำให้บุคลากรในสถานศึกษาตระหนักถึงการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินทั้งการประกันภายในและการรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (องค์การมหาชน) ดังข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“.....ผมให้คณะครูร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เพื่อจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำแผนกลยุทธ์ ทำแผนปฏิบัติการ โครงการ พัฒนากิจกรรม ”

ผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2557.

“.....โรงเรียนจะแบ่งงานในแต่ละฝ่ายงานรับผิดชอบ แพ้มาตรฐาน และคุณภาพการศึกษา โดยยึดมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา การประกันภายใน สถานศึกษาให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน..... ”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 1, สัมภาษณ์, 2557.

“.....โรงเรียนมีคำสั่ง มอบหมายงานในหน้าที่ ให้จัดการเรียนการสอน ตามมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ทั้งมาตรฐานชาติ มาตรฐานสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (องค์การมหาชน).....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 2, สัมภาษณ์, 2557.

สรุปได้ว่า มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เป็นสิ่งสำคัญที่สถานศึกษา ต้องปฏิบัติเพราะเป็นหน่วยปฏิบัติที่ต้องทำตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่กำหนด ให้ได้มากที่สุด ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการ แนวทางการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาที่กำหนดไว้ อย่างเคร่งครัดเต็มตามศักยภาพ มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

เงื่อนไขที่ 4 มาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในฝัน

การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในฝัน มีส่วนสำคัญที่สุดจะต้องบริหารให้ ได้มาตรฐาน ทั้ง 6 ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพครู ด้านคุณภาพแหล่งเรียนรู้ ด้านคุณภาพการพัฒนาทักษะชีวิต ด้านคุณภาพการส่งเสริมสุขภาพ และด้านคุณภาพ การบริหารจัดการ จากมาตรฐานและคุณภาพ ทั้ง 6 ด้าน สถานศึกษาโรงเรียนในฝัน ได้มีกลยุทธ์หลักในการกำหนดกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ คือ สร้างพลังขับเคลื่อน

ให้โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่ดี คล่องตัวมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนพัฒนา คักยภาพ มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ เชิงบูรณาการ ให้ผู้เรียน ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะที่พึงประสงค์และ ทักษะการดำรงชีวิตได้ตามศักยภาพ สร้างเสริมศักยภาพบุคลากรทุกระดับให้มีทักษะ วิชาชีพ สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัด กระบวนการเรียนรู้และบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ระดมสรรพกำลัง สร้างระบบเครือข่ายอุปถัมภ์การศึกษาที่เข้มแข็ง โรงเรียนในฝันจะผ่านการประเมินได้ โรงเรียนต้องมีมาตรฐานคุณภาพโรงเรียนในฝัน 6 ด้าน โรงเรียนในฝันต้องมีภาพ ความสำเร็จ นักเรียนมีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านและการค้นคว้า สามารถแสวงหาความรู้ด้วย ตนเอง เป็นคนดีมีคุณธรรม รู้จักคิดวิเคราะห์ มีทักษะการดำรงชีวิตในสังคมยุคใหม่ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการเรียนรู้ สร้างงาน สร้างอาชีพ สามารถ นำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ สืบสานวิถีวัฒนธรรมไทยอย่างมั่นใจในตนเอง ครูมี ทักษะวิชาชีพในการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ที่ทันสมัยเหมาะสมกับนักเรียน มีความกระตือรือร้น สนใจ ใส่ใจ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง ตามศักยภาพอย่างเต็ม กำลังความสามารถ ผู้บริหารเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการ ที่ดี มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาวิชาการ หลักสูตร นวัตกรรม และกระบวนการ เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนเป็นโรงเรียนขั้นดี มีคุณภาพ มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ที่อบอุ่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ มีเอกลักษณ์ อันโดดเด่นเป็นต้นแบบของการปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริงซึ่งเกิดจากการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมพัฒนา ร่วมสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาสังคม ผู้ปกครองและชุมชน ให้การยอมรับ เชื่อถือ มีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ และสนับสนุนการ ดำเนินงานของ โรงเรียน จากภาพความสำเร็จผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในฝัน

จากความสำคัญของมาตรฐานและคุณภาพของโรงเรียนในฝัน สถานศึกษา ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนในฝัน ต้องศึกษาและทำความเข้าใจในมาตรฐานและคุณภาพ ของโรงเรียนในฝันให้ชัดเจนและจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานและคุณภาพ ที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินการเป็นโรงเรียนในฝัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมี

ความเข้าใจและปฏิบัติให้ได้คุณภาพมากที่สุดตาม ดังข้อมูลที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“.....หัวใจสำคัญที่สุดในการเข้าร่วมโครงการโรงเรียนในฝัน คือ มาตรฐานและคุณภาพของโรงเรียนในฝัน ผมจะให้คณะครูร่วมกันวิเคราะห์ทุกมาตรฐานทุกเกณฑ์แล้วร่วมกัน ลงลึกในการปฏิบัติให้ได้มากที่สุด.....”

ผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2557.

“.....การยึดมาตรฐานและเกณฑ์คุณภาพโรงเรียนในฝัน ทุกด้านมีความละเอียดในการปฏิบัติ ขึ้นกับเวลาที่เรามี เราสามารถปฏิบัติได้ มีความพอใจในมาตรฐานที่กำหนด นักเรียนทำได้จริง เด็กกล้าแสดงออก ครูมีความพึงพอใจ.....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 1, สัมภาษณ์, 2558.

“.....เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้นักเรียน ครู ผู้บริหาร เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ เป็นอะไรที่เป็นมาตรฐาน และเป็นรูปธรรม ทั้ง 6 ด้าน ที่เป็นเกณฑ์การประเมินชัดเจนทำได้ขึ้นกับเวลา.....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 2, สัมภาษณ์, 2558.

สรุปได้ว่า ผู้บริหารต้องศึกษามาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในฝัน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนในฝัน บริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพทั้ง 6 ด้าน 1) ด้านคุณภาพนักเรียน 2) ด้านคุณภาพครู 3) ด้านแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการพัฒนาทักษะชีวิต 5) ด้านคุณภาพส่งเสริมสุขภาพ 6) ด้านบริหารจัดการ เพื่อรองรับการประเมินการเป็นโรงเรียนในฝัน และพัฒนาสู่มาตรฐานสากล

เงื่อนไขที่ 5 การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของโลกไม่ใช่เฉพาะความเป็นอยู่หรือการบริหารจัดการที่สอดคล้องเหมาะสมเท่านั้น สิ่งที่เป็นอีกอย่างหนึ่งคือ ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่จำเป็นในยุคปัจจุบัน เพื่อการบริหารจัดการที่เป็นไปอย่างมีคุณภาพและ

ประสิทธิภาพ ประเทศไทยได้เริ่มพัฒนาคนให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่อการพัฒนาประเทศไทยในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ จึงเป็นการนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่ พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคมและระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกัน ยังจำเป็นต้องบริหารจัดการแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้หลักการพัฒนาพื้นที่การกิจ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมไทย ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2555)

ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาท ในการพัฒนาในเกือบทุกๆ ด้านไม่ว่าในด้านธุรกิจ ด้านสาธารณสุข ด้านการทหารและความมั่นคง ด้านโทรคมนาคมและการสื่อสารดังจะเห็นได้ว่า หน่วยงานธุรกิจส่วนใหญ่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหาร การจัดการในองค์กร อีกทั้งเพิ่มระดับความสำคัญมากขึ้นในแต่ละปี มีการจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งไว้ เพื่อการจัดการกับข้อมูลสารสนเทศเป็นการเฉพาะ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อวางกลยุทธ์หาความได้เปรียบในตลาดโดยรวม อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเพื่อเพิ่มผลผลิต รวมถึงใช้เป็นช่องทาง สำหรับเผยแพร่สารสนเทศขององค์กรมากขึ้นด้วยในส่วนของ การศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ ก็มีบทบาทที่สำคัญในส่วนของ การเป็นทั้งเครื่องมือหลัก และเครื่องมือสนับสนุนที่ต้องจัดหา และนำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตาม ลักษณะการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การกำหนด ทิศทางและนโยบายการจัดการศึกษาไทย จึงต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ทันต่อ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มีผลต่อการกำหนดคุณสมบัติและคุณภาพของแรงงานใน อนาคต ซึ่งเราจะปฏิเสธไม่ได้เลยว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีการขนส่ง เทคโนโลยี การผลิต นาโนเทคโนโลยี เทคโนโลยีชีวภาพ เหล่านี้ล้วนมีความก้าวหน้าขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเทคโนโลยีเหล่านี้มีประโยชน์ในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องมีการเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ ในหลักสูตร การเรียนการสอนและปรับปรุงให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี จะต้องประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐานด้านช่องทางและสื่อ เทคโนโลยีโทรคมนาคม (E-communication) เทคโนโลยีโทรคมนาคม ที่สำคัญได้แก่ การสื่อสารผ่านดาวเทียม เครือข่ายความถี่การสื่อสาร เครือข่ายเส้นใยแก้วนำแสง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบการสอนผ่านจอภาพ (On-Screen Interactive Instruction) ระบบการสอนผ่านจอภาพที่สำคัญ ได้แก่ การสอนด้วยคอมพิวเตอร์ การสอนด้วยโทรทัศน์ปฏิสัมพันธ์ การสอนด้วยการประชุมทางไกล การสอนด้วยเครือข่ายโลก ระบบสื่อตามต้องการ (Media On Demand) เช่น สัญญาณภาพตามต้องการ เสียงตามต้องการ บทเรียนตามต้องการ เป็นต้น ระบบฐานความรู้ (Knowledge-Based System) เป็นระบบที่พัฒนาต่อยอดมาจากระบบฐานข้อมูล ซึ่งรวบรวม และจัดเรียงเนื้อหาข้อมูลตามลำดับที่มีกฎเกณฑ์ตายตัวโดยใช้คำไข (Key word) เป็นตัวค้นและตัวเรียกข้อมูล ส่วนฐานความรู้จะจัดข้อมูลไว้หลากหลาย เช่น ตามประเภทของหลักสูตร ตามกลุ่มอายุของผู้ใช้ ตามประเภทของวัตถุประสงค์ของการใช้ เป็นต้น การทำงานของฐานความรู้จะต้องทำงานประสานกันอย่างน้อย 3 ระบบได้แก่ ระบบสื่อสาร ระบบสารสนเทศ และระบบเหตุผล เพื่อให้สามารถค้นหาและเรียกข้อมูล หรือความรู้ที่ตอบสนองตรงกับอายุ ตามความต้องการ หรือวัตถุประสงค์ของผู้ใช้งาน

หากจะกล่าวถึงเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในลักษณะที่ชัดเจนที่สุดนั้น จะอยู่ในรูปลักษณะของสื่อต่างๆ ที่รวมเรียกว่า สื่อการศึกษา ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในวงการศึกษแล้วว่าสื่อการศึกษา โดยเฉพาะสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันให้กลไกการจัดการศึกษา การเรียนรู้ สามารถส่งผลโดยตรงให้กับผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างรวดเร็ว ได้อย่างกว้างขวางและเป็นผลต่อพัฒนาการเรียนรู้ได้มากที่สุด อาจจะสรุปได้ว่าสื่อการศึกษา สามารถส่งผลต่อการเรียนรู้และคุณภาพการเรียนรู้ สื่อการศึกษาจะสามารถช่วยให้คุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้น ด้านเวลาผู้เรียนผ่านสื่อสามารถเรียนรู้ได้มากขึ้น การตรึงพฤติกรรมการเรียนรู้ สื่อการศึกษาสามารถสร้างแรงจูงใจและสร้างความสนใจได้เป็นอย่างดี การมีส่วนร่วมการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ความทรงจำต่อสาระเนื้อหา การเรียนรู้จากสื่อการศึกษา จะทำให้ผู้เรียนจำได้นาน เรียนรู้ได้เร็วและดีขึ้น ความเข้าใจในสาระ ผู้เรียนมีประสบการณ์ ความเข้าใจจากรูปธรรมไปสู่นามธรรม สื่อการศึกษาสามารถเอาชนะข้อจำกัดต่างๆ ได้ เช่น ทำสิ่งที่ซับซ้อนหรือมีหลากหลายมุมมองให้ดูง่ายขึ้นทำสิ่งที่อยู่ในลักษณะนามธรรม

สร้างให้เกิดรูปร่างเป็นรูปธรรม ทำสิ่งที่เคลื่อนไหวเร็วให้ดูช้าลง ทำสิ่งที่เคลื่อนไหวช้าให้ดูเร็วขึ้น ทำสิ่งที่มีความหมายมากให้ลดขนาดหรือย่อขนาดลง ทำสิ่งที่เล็กมากให้ขยายขนาดขึ้น นำข้อมูลย้อนเวลาจากอดีตนำมาศึกษาเรียนรู้ได้ นำสิ่งที่อยู่ไกลหรือลึกลับมาวิเคราะห์ศึกษาได้ ระบบการสอนผ่านจอภาพ (On -Screen Interactive Instruction) ระบบการสอนผ่านจอภาพที่สำคัญ การสอนด้วยคอมพิวเตอร์ การสอนด้วยโทรทัศน์ปฏิสัมพันธ์ การสอนด้วยการประชุมทางไกลและการสอนด้วยเครือข่ายโลก

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศได้มีบทบาทที่สำคัญต่อวิถีชีวิตและสังคมของมนุษย์ เทคโนโลยีสารสนเทศได้สร้างการเปลี่ยนแปลงและโอกาสให้แก่องค์กร การเช่นเปลี่ยนโครงสร้างความสัมพันธ์และการแข่งขันในอุตสาหกรรม ปรับโครงสร้างการดำเนินงานขององค์กรเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและบริการ เป็นต้นเนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศก่อให้เกิดรูปแบบใหม่ในการติดต่อสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทำให้มีการพัฒนาและกระจายตัวของภูมิปัญญา ซึ่งต้องอาศัยบุคคลที่มีความรู้และความเข้าใจในการใช้งานเทคโนโลยี โดยที่ผู้บริหารจะต้องเตรียมความพร้อมสำหรับสถานศึกษาคือ ทำความเข้าใจต่อบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อธุรกิจปัจจุบัน ระบบสารสนเทศเกี่ยวข้องกับการจัดการข้อมูลของสถานศึกษาวางแผนที่จะสร้างและพัฒนาระบบ การเตรียมงานเพื่อให้การดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ควรประกอบด้วย บุคลากร การเตรียมบุคลากรให้พร้อมเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะสร้างและพัฒนา ตลอดจนการใช้งานระบบสารสนเทศเมื่อจัดสร้างเรียบร้อยแล้ว บุคลากรที่ต้องจัดเตรียมควรเป็นทั้งระดับผู้บริหาร นักเทคโนโลยีสารสนเทศ นักวิชาชีพเฉพาะ และพนักงานปฏิบัติการ เพื่อให้มีความรู้ทักษะและความเข้าใจในขีดความสามารถและศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการจัดฝึกอบรมหรือบรรยายพิเศษ รวมทั้งการสรรหาบุคลากรทางสารสนเทศให้สอดคล้องกับความต้องการทั้งในปัจจุบันและอนาคตของสถานศึกษา ด้านงบประมาณ เตรียมกำหนดจำนวนเงินและวางแนวทางในการจัดหาเงินที่จะมาพัฒนาระบบสารสนเทศให้เพียงพอ กับแผนที่วางไว้ ตลอดจนจัดทำงบประมาณสำหรับการพัฒนาระบบในอนาคต เนื่องจากเทคโนโลยีขององค์กรอาจจะล้ำสมัย และสูญเสียความสามารถในการแข่งขันในระยะเวลานั้น การวางแผน ผู้บริหารต้องจัดทำแผนการจัดสร้างหรือพัฒนาระบบทั้งในระยะสั้น และระยะยาว ซึ่งอาจจะต้องมีการจัดตั้งคณะทำงาน ซึ่งอาจจะประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้ใช้ นักออกแบบระบบ และผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาปฏิบัติงานร่วมกัน

สถานศึกษาที่เจริญเติบโตในอนาคตต้องสามารถประยุกต์เทคโนโลยีเข้าไปในโครงสร้าง การบริหารงาน และการติดต่อสื่อสารโดยเทคโนโลยีสารสนเทศเปรียบเสมือนเส้นประสาท ของการบริหาร แต่การประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาจะส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงาน และบุคลากรมากกว่าการเพิ่มประสิทธิภาพ หรือการลดขั้นตอนในการ ทำงาน การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศจะเกี่ยวข้องกับจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อ ส่วนรวม จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยการพัฒนาประเทศสู่ความสมดุล และยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมี พลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุน มนุษย์ให้เข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 และการเสริมสร้าง ปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน ทั้งในเชิงสถาบัน ระบบ โครงสร้างของ สังคมให้เข้มแข็ง สามารถเป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

การเตรียมความพร้อมเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รัฐบาลได้ให้ ความสำคัญกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำประเทศไทย ไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนที่สมบูรณ์ โดยสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และการเมืองและความมั่นคง โดยที่ประชาคมอาเซียน ทั้งสามเสาหลักมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องไปพร้อมๆ กันการกำหนดการก้าวไปสู่ประชาคมเป็นวาระแห่งชาติ จึงควรครอบคลุมทั้งสามเสา เพื่อประกอบกันเป็นประชาคมอาเซียนที่ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยมีคณะกรรมการอาเซียน แห่งชาติเป็นกลไกระดับประเทศในการประสานการดำเนินงาน และติดตามความคืบหน้า ในภาพรวมทุกเสา และมีหน้าที่สำคัญในการผลักดันและสนับสนุนหน่วยงานราชการต่างๆ ในการดำเนินการเพื่อก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียน และได้มีการจัดทำแผนงานแห่งชาติ สำหรับการก้าวไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนาเข้าสู่การ เปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นด้านเทคโนโลยีสารสนเทศก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญ

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นสิ่งจำเป็นที่ ผู้บริหารต้องมีความชำนาญ และต้องพัฒนาบุคลากรครู นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ และทักษะด้านเทคโนโลยี เพื่อการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบัน ดังข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“.....ผมให้เจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมด้านเทคโนโลยี ด้านการจัดทำ ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อมาพัฒนางานให้เป็นระบบ เพราะปัจจุบันนี้เราต้องทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้นระบบทุกอย่างเราต้องเร็ว..... ”

ผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2558.

“.....ผู้บริหารจะใช้ระบบสื่อสารทางโทรศัพท์ เพื่อความรวดเร็วในการทำงานท่านจะสั่งงานทางโทรศัพท์ ทางไลน์ ถ้าเป็นงานด่วน”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 1, สัมภาษณ์, 2558.

“.....โรงเรียนจะมีเครือข่าย ในหน่วยงานต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในนวัตกรรมใหม่ๆ สร้างทีมงานด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 2, สัมภาษณ์, 2558.

“.....โรงเรียนมีสื่อคอมพิวเตอร์ สื่อมัลติมีเดีย ที่เพียงพอ มีแหล่งเรียนรู้ ห้องสมุดไร้พรมแดน จัดระบบการเรียนรู้อินเทอร์เน็ต..... ”

นักเรียน ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2558.

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมใหม่ เป็นทั้งเครื่องมือหลักและเครื่องมือสนับสนุนที่ต้องจัดหา และนำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามลักษณะการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การกำหนดทิศทางและนโยบายการจัดการศึกษาไทย จึงต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มีผลต่อการกำหนดคุณสมบัติและคุณภาพของแรงงานในอนาคต

เงื่อนไขที่ 6 ประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการ

ผู้บริหารที่มีอายุราชการในการบริหารจัดการมาหลายปีและหลายโรงเรียนจะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการทุกด้าน และในสภาวะการณ์ของการเปลี่ยนแปลงของโลก ผู้บริหารคือตัวจักรสำคัญที่จะนำพาองค์กรให้ได้รับความสำเร็จ

ได้เป็นอย่างดี โรงเรียนในฝันเป็นนวัตกรรมหนึ่งที่ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ดี มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาวิชาการ หลักสูตร นวัตกรรม และกระบวนการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ จะประสบผลสำเร็จได้ ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง ให้ทันกับเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ดังนั้น ผู้บริหารต้องมีประสบการณ์ด้านการบริหารที่หลากหลายและมีทักษะความรู้ที่รอบด้าน ทันสมัยทันเหตุการณ์ สามารถนำไปใช้ได้ ทั้งด้านศาสตร์และศิลป์ ด้วยการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ผู้บริหารจำเป็นต้องบริหารงานในทุกองค์การในยุคปัจจุบัน ให้มีความพร้อมและพัฒนาตนเองตลอดเวลา ดังเช่น

ผู้บริหารมืออาชีพ คือ ผู้ทำหน้าที่บริหารจัดการให้ก้าวทันโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งเป็นผลที่สืบเนื่องมาจากความเจริญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ทำให้เกิดการแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและภายนอกองค์การ อันเป็น ภาวะการณ์ที่ก่อให้เกิดระบบเศรษฐกิจฐานความรู้เพื่อการแข่งขันและความร่วมมือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์เท่านั้นจึงจะสามารถนำองค์การไปสู่ความสำเร็จได้ ความสำเร็จหรือ ความล้มเหลวขององค์การขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้บริหาร องค์การทุกองค์การ ไม่ว่าจะเป็นองค์การภาครัฐ หรือเอกชนจึงปรารถนาที่จะให้มี หรือได้มาซึ่งนักบริหาร ที่มีประสบการณ์และเป็นมืออาชีพมาบริหารองค์การ ซึ่งนักบริหารมืออาชีพคือ ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการบริหาร มีผลงานที่ประสบความสำเร็จ จนเป็นหลักประกันถึงความเป็นผู้บริหารที่มีสมรรถนะสูง มีคุณภาพและมีมาตรฐานจนเป็นที่ยอมรับ

ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ การที่จะก้าวสู่การเป็นผู้บริหารระดับสูง จะต้องรู้จักใช้กลยุทธ์ในการสร้างคน โดยหนึ่งในวัฒนธรรมที่สำคัญก็คือต้อง ประชาสัมพันธ์ผู้ใต้บังคับบัญชาโดยเฉพาะการสร้างคนที่เก่งกว่าตัวเองขึ้นมา ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ ต้องสร้างตัวแทน ยกย่องและนับถือคนที่มีความสามารถสร้างตัวแทน ขึ้นมาได้ รู้จักใช้คนเก่ง คือคนที่เก่งยิ่งกว่า ยิ่งเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงความสามารถมากที่สุด เพื่อให้ทุกคนยอมรับ และสร้างความภูมิใจแก่ทุกคนในองค์กร ทุกคนต้องมีการวางแผนที่รัดกุมเมื่อทำอะไรอย่าไปคิดในทางสำเร็จอย่างเดียว ต้องคิดว่ามีปัญหาอะไร ตามมาอีก มีหวานต้องมีขม ได้อย่างต้องเสียอย่างถ้างานยิ่งใหญ่ ปัญหายิ่งมีมาก

เมื่อได้รับความสำเร็จงานจะมีมากขึ้น ภาระก็ยิ่งมากขึ้น ในลักษณะของประสบการณ์
 บริหารดังกล่าวจึงปรับตัวเร็ว และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง จึงจะทำให้ก้าวไปข้างหน้า
 อย่างมั่นคง หัวใจสำหรับผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ คนสำคัญที่สุด
 เน้นสร้าง “คน” รองรับการเติบโต “ถ้าคุณสามารถสร้างคนเก่งได้ คุณคือคนที่เก่งที่สุด”

ผู้บริหารที่ดี การเป็นผู้บริหารที่ดีต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา
 เช่นกันเพื่อนำพาองค์กรไป สู่อุบัติความสำเร็จ ได้รับการยกย่อง มีแนวทางพัฒนาองค์การคือ
 มีเป้าหมายความสำเร็จ ทำงานด้วยความทุ่มเท อุทิศตน เต็มที่กับงานทุกอย่าง และต้องมีการ
 เตรียมพร้อมอยู่เสมอสำหรับทุกสถานการณ์ที่สำคัญคือการมีวิสัยทัศน์มุ่งสู่
 ความสำเร็จขององค์กร ซึ่งจะเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้ บังคับบัญชาได้ปฏิบัติตาม
 มีความกล้าหาญ กล้าที่จะยืนหยัด ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกที่ควร กล้าที่จะพูด กล้า ที่จะทำ
 กล้าคิดในสิ่งใหม่ๆ เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป นอกจากนี้ต้องกล้า
 ที่จะปกป้องลูกน้อง เมื่อเห็นว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ดีกว่า นิ่งเฉย ปล่อยให้ลูกน้องเผชิญชะตา
 กรรมแต่เพียงลำพัง ซึ่งจะทำให้คุณเป็นผู้บริหาร ที่ลูกน้องต่างก็เคารพรักในตัวคุณ มีวิธี
 สื่อสารที่ดี นอกจากผู้นำจะต้องมองการณ์ไกล และมีความคิดใหม่ๆ อยู่เสมอแล้ว
 การจะถ่ายทอดความคิดออกไปสู่การปฏิบัตินั้น จำเป็นต้อง อาศัยทักษะการสื่อสารที่ดี
 มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน ป้องกันการทำงานซ้ำซ้อน
 สร้างความสับสนให้กับทีมงาน ทำให้การงานเป็นไปอย่างสะดวกราบรื่น และมุ่งสู่
 ความสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว เชื่อมมั่นในศักยภาพของพนักงาน เชื่อว่าพวกเขาสามารถเรียนรู้
 และพัฒนาได้ ซึ่งจะทำให้พนักงานเกิดกำลังใจ มีแรงจูงใจในการทำงานให้ดีและสำเร็จ
 ด้วยตัวของพวกเขาเอง ส่วนผู้บริหารก็คอยแนะนำ ให้การสนับสนุนอยู่ห่างๆ ติดตาม
 ความสำเร็จ เมื่อมอบหมายงานให้แก่พนักงานแล้ว ผู้บริหารจะต้อง คอยตรวจตรา
 ความเคลื่อนไหว ผลการทำงานตามขั้นตอน ว่าสำเร็จเรียบร้อย ดีหรือไม่ หากเกิดปัญหา
 ติดขัด ก็ต้องวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อหาหนทาง แก้ไขปัญหาต่อไป ตั้งคำถามเพื่อหา
 คำตอบผู้บริหารที่ดีต้องไม่ยอมจำนนต่อสิ่งต่างๆ ง่ายๆ รวมทั้งไม่มึนงงใจที่จะหาคำตอบ
 ให้กับสิ่งที่สงสัย ต้องเป็นคนช่างสังเกต ชอบตั้งคำถาม เพื่อหาคำตอบ เป็นการพัฒนา
 ทางด้านความคิดอยู่เสมอ ซึ่งเมื่อความคิดได้พัฒนาอยู่ตลอดเวลา ก็จะเกิดความคิดใหม่ๆ
 ที่มีคุณค่าต่อ การพัฒนาองค์กรของคุณผู้บริหารที่ดีประเมินผลงานอย่างยุติธรรม เมื่อ
 พนักงานทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่และมีผลงานที่ดี ก็สมควรได้รับรางวัล
 ในความดีของเขา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเงินทอง ของขวัญ แต่อาจเป็นคำชื่นชม ยกย่อง

ให้เกียรติเขา เพื่อเป็นกำลังใจให้เขารักษาความดีงามเอาไว้ต่อไป ในทางตรงกันข้าม พนักงานที่ไม่ตั้งใจทำงาน หรือสร้างปัญหาอยู่เสมอ ก็ควรได้รับการประเมินผลงานตามเนื้อผ้า แม้ว่าเขาอาจจะเป็นคนสนิทและใกล้ชิดกับคุณก็ตาม

ผู้บริหารที่เป็นเลิศ สามารถหล่อหลอม สร้างคนออกไปรับใช้สังคม เป็นผู้นำ ที่จะสามารถนำผู้อื่นให้สามารถทำงานบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ผลักดันการปฏิรูปการศึกษา ให้ประสบความสำเร็จ โดยการยึดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานใช้ทักษะการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความรู้ในหลักการบริหาร หลักธรรมาภิบาล การสร้างทีมงาน จิตวิทยาชุมชน ความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรอบรู้ มีวิสัยทัศน์ มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ที่จะพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

จากความสำเร็จของประสบการณ์บริหารจัดการของผู้บริหาร เป็นเงื่อนไขที่ทำให้สถานศึกษามีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและต่อเนื่องได้ ดังข้อมูลที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“.....จากการทำงานผมคิดว่าเป็นผลงานที่เป็นแบบอย่าง ในการพัฒนาบุคลากรได้เป็นอย่างดี เป็นกำไรชีวิตที่เราได้ประสบการณ์การบริหารจากหลายสถานศึกษาที่เราเข้าไปเป็นผู้บริหาร เพราะในแต่ละสถานศึกษาจะมีความพร้อมไม่เหมือนกัน เราก็นำบริบทนั้นๆ มาเพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนาบุคลากร ให้เกิดการพัฒนาได้..... ”

ผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2557.

“.....คิดเร็ว ทำเร็ว ตัดสินใจบนเหตุผลที่ชัดเจน เพราะท่านเป็นผู้บริหารที่โรงเรียนไหน จะได้รับรางวัลดีเด่นทั้งด้านสถานศึกษา ด้านครู ด้านนักเรียน เสมอ.....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 1, สัมภาษณ์, 2557.

“.....แผนงาน การทำงานเป็นระบบ ครอบคลุมทุกเรื่อง กระจายอำนาจให้ทุกคนทำให้ทุกคนเข้าใจงานมีความสุขในการทำงานผลสัมฤทธิ์งานที่ได้รับมีความพึงพอใจ เพราะเราได้ผู้บริหารที่มีฝีมือ เก่ง เป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำสูง.....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 2, สัมภาษณ์, 2558.

“.....คล่องตัว เวลาเป็นตัวกำหนดงาน เปิดโอกาส เป็นพี่เลี้ยง เป็นที่ปรึกษา เป็นกัลยาณมิตร แม่พระเปียบ และข้อกฎหมาย.....”

รองผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2558.

สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีอาชีพ ผู้บริหารประสบความสำเร็จ ผู้บริหารที่ดี ผู้บริหารที่เป็นเลิศ และผู้บริหารอื่นๆ ที่สามารถบริหารจัดการให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ มีความเป็นเลิศและเป็นไปตามนโยบายการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดไว้ในแต่ละประเภทของโรงเรียน ขึ้นอยู่กับการมีประสบการณ์การบริหารของ ผู้บริหารที่นำเอาประสบการณ์เหล่านั้นมาพัฒนาองค์การให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า การบริหารจัดการที่มี มาตรฐานและคุณภาพตามเกณฑ์ของโรงเรียนในฝัน สามารถพัฒนาต่อยอดเป็นโรงเรียน มาตรฐานสากลและโรงเรียนพระราชทานเป็นผลจากการปฏิบัติตามเงื่อนไขทั้ง 6 ข้อ ที่เป็นแนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และไม่สามารถที่จะละเลยในเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง ได้ ซึ่งในแต่ละเงื่อนไขบ่งบอกถึงคุณลักษณะความเป็นไปด้านการบริหารจัดการที่ดี มีความเป็นมืออาชีพ มีความสำเร็จและมีความเป็นเลิศ

เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในฝัน

1. กรณีโรงเรียนมัธยมไย้อยวิทยาคม (นามสมมติ)

การเป็นโรงเรียนในฝันของโรงเรียนมัธยมไย้อยวิทยาคม (นามสมมติ) เป็นโรงเรียนที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงและมีการพัฒนาเป็นอย่างมากทั้งด้านการเป็น มาตรฐานสากล การเป็นโรงเรียนพระราชทานแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีความสามารถ ในการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ เป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล แสวงหาความรู้ ทันท่วงที เหตุการณ์เปลี่ยนแปลง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทันท่วงทีเทคโนโลยี ไวต่อข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นปัจจุบัน สามารถพัฒนางานได้โดยลำดับ จนมีผลงานที่เป็นยอมรับระดับประเทศ ดังรายละเอียดในแต่ละมิติ ดังนี้

1.1 มิติคุณภาพนักเรียน จากปรากฏการณ์ที่พบว่า มิติคุณภาพนักเรียน ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจใน พระราชบัญญัติการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สถานศึกษา

ทุกแห่งจะต้องจัดการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษา จัดตามนโยบาย การศึกษาทั้งของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายเขตพื้นที่การศึกษา และที่จำเป็นเพื่อลงลึกถึงตัวนักเรียน คือมาตรฐานและ คุณภาพการศึกษา ศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในฝัน ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคข่าวสาร ที่สำคัญผู้บริหารจะขาดเสียไม่ได้ คือ การนำประสบการณ์ที่ได้รับ นำมาใช้บริหารให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด ในโรงเรียน ที่รับผิดชอบ กำหนดเพื่อจัดการศึกษาให้เกิดผลต่อผู้เรียนเป็นสำคัญและเกิดคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้วิจัยได้ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกต ศึกษาเอกสารต่างๆ และการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ดังนี้

“.....การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผมจะให้ครูได้ศึกษา เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาที่เกี่ยวข้องก่อนเสมอ ”

ผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2557.

“.....การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เราจะยึดพระราชบัญญัติ การศึกษาเป็นแม่บทในการจัดทำ ในเรื่องความมุ่งหมาย หลักการ การประเมินผล นักเรียน.....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 1, สัมภาษณ์, 2558.

“.....การสร้างวิสัยทัศน์ เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ และพันธกิจ ของ สถานศึกษา ต้องยึด พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ 2542 หมวด 1 มาตรา 7,8 หมวด 2 มาตรา 10”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 2, สัมภาษณ์, 2558.

“.....นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดี เก่งและมีความสุข ครูทุกคนร่วมกันออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับ ความสามารถของนักเรียน.....”

รองผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2558.

“.....การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี ก่อนทำผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษา นโยบาย มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในฝัน ให้ละเอียด ก่อนกำหนดทั้งวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 1, สัมภาษณ์, 2558.

จากการสังเกต ศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ พบว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 เป็นกฎหมายที่สถานศึกษาต้องบริหารจัดการการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษา นโยบายการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อให้สอดคล้องตามความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โรงเรียนจัดกิจกรรมที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียน เช่น มีแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา มีห้องสมุดไร้พรมแดน มีคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอ กิจกรรมการเรียนการสอนเสริม ด้านการกีฬา ด้านเกษตรกรรม ห้องเรียนพิเศษ เพื่อให้เกิดทักษะชีวิตที่นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง และนำไปใช้ได้ทั้งในและนอกโรงเรียนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดี ถึงดีมาก ได้รับผลสำเร็จด้านการแข่งขันด้านวิชาการในระดับภาค ระดับประเทศ ระดับชาติ หลากหลายกิจกรรมเป็นที่พึงพอใจของทุกคน

1.2 มิติคุณภาพครู จากปรากฏการณ์ที่พบว่า ผู้บริหารให้ครูได้ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาที่กำหนดเพื่อจัดการศึกษาให้เกิดผลต่อผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญและเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนั้น ครูจึงมีความจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติการศึกษา นโยบายการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในฝันที่เกี่ยวข้องกับครูโดยตรง คือครูจำเป็นต้องเข้าใจในเป้าหมายของหลักสูตร เข้าใจในความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติเพื่อความเข้าใจในพระราชบัญญัติ ผู้บริหารให้ครูได้ศึกษา ทำความเข้าใจ รับการอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ และนำไปเป็นแม่บทในการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อออกแบบ

กิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต ศึกษาเอกสารต่างๆ และการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่าง การสัมภาษณ์ดังนี้

“.....การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผมจะให้ครูได้ศึกษาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษา นโยบาย มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา มาตรฐาน และคุณภาพโรงเรียนในพื้นที่เกี่ยวข้องก่อนเสมอ”

ผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2557.

“.....รองผู้บริหารทุกคน ทุกฝ่ายร่วมกันศึกษาพระราชบัญญัติ การศึกษานโยบายการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อร่วมกัน กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และนำประชุมปรึกษาหารือกับคณะครู ในการ เข้าถึงและความเข้าใจ.....”

รองผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2558.

“.....โรงเรียนรับการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน คณะกรรมการประเมินจากถามในเรื่องเป้าหมาย หลักสูตร ความมุ่งหมาย และหลักการ การจัดการศึกษาของโรงเรียน ก็ทำให้เราสามารถตอบคำถามได้เสมอ.....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 2, สัมภาษณ์, 2558.

“.....ครูมีการพัฒนาด้านความเป็นมืออาชีพมากขึ้น โดยเฉพาะ ครูสาระการเรียนรู้เกือบทุกสาระ ทุกคนเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อ ผู้เรียนในมาตรา 22, 23, 24 และเป็นครูต้นแบบหลายท่าน.....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 3, สัมภาษณ์, 2558.

จากการสังเกต ศึกษาเอกสาร และสัมภาษณ์ พบว่า ผู้บริหารมีความ เข้าใจ ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา

ที่เป็นกฎหมายและแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้เป็นอย่างดีจากการศึกษา เอกสารแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีแผนปฏิบัติการ แผนกลยุทธ์ แผนการจัดการเรียนรู้ มีข้อความอ้างอิง มาตรา ที่เกี่ยวข้องกับ เรื่องที่จัดทำในแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา แผนปฏิบัติการ โครงการจะมีมาตรา 6 อ้างถึงแต่ละโครงการ คำสั่งการ มอบหมายงาน เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษา นโยบายการศึกษา โครงการ แต่ละโครงการจะอ้างอิงมาตรฐานและคุณภาพทั้งของชาติ สมศ. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อปฏิบัติจนเกิดผลตามเป้าหมาย ลงสู่การพัฒนา การศึกษาในสถานศึกษา

1.3 มิติการบริหารจัดการ จากปรากฏการณ์ที่พบว่า ผู้บริหาร เป็นผู้บริหารเชี่ยวชาญ ระดับ 9 มีความสามารถในด้านการบริหารจัดการมีความเข้าใจ ในพระราชบัญญัติการศึกษา นโยบายการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในฝัน และนำพระราชบัญญัติ หมวดที่ 5 มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่ กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทน ครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือก ประธานกรรมการและ กรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและ เลขาธิการของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารมีความสามารถในการกระจายอำนาจ จาก ฝ่ายงาน 4 ฝ่าย แยกบริหารออกเป็น 7 ฝ่ายงาน เพื่อให้เกิดการครอบคลุม ในการบริหารงาน ด้วยเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โดยการคัดเลือกจากผู้อาวุโส ที่มีความสามารถ บุคลากรยอมรับนับถือเข้าบริหารงาน มอบอำนาจเต็มศักยภาพ ทำให้ การบริหารจัดการเป็นระบบที่เข้มแข็งครอบคลุมทุกอย่าง เปรียบเสมือนโรงเรียนเล็ก ในโรงเรียนใหญ่ ได้ทั้งงานและได้ทั้งคน งานเกิดการพัฒนาเข้มแข็ง เป็นระบบ มีระบบ ประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อ ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดี เก่ง และมีความสุข

ดังผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“.....ผมศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษา หมวดที่ 5 มาตรา 39 โรงเรียนเรามีหน้าที่ต้องทำอะไร เพราะโรงเรียนขนาดใหญ่เราต้องเป็นคนที่เข้าใจในระเบียบต่างๆ เป็นอย่างดีจากบริหารจัดการจึงจะเป็นเม็ดเป็นผล.....”

ผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2558.

“.....ห้องผู้บริหารจะมีป้ายนิเทศ เกี่ยวกับการบริหารงานในสถานศึกษา ควรไปในทิศทางใด โดยอยู่ในรูปของวิสัยทัศน์โรงเรียน พันธกิจ เป้าประสงค์ การจัดการศึกษา ว่าภายในปีจะมีอะไรเกิดขึ้น เพื่อเกิดผลต่อนักเรียน.....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 1, สัมภาษณ์. 2558.

“.....ระบบการบริหารงาน จะแบ่งงานเป็น 7 ฝ่าย เพื่อความลงลึกในเรื่องนั้นๆ โดยเฉพาะงานฝ่ายใดที่ต้องการให้เด่นที่สุดในปีการศึกษานั้นๆ โรงเรียนจะมีงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ.....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 2, สัมภาษณ์. 2558.

“.....คลองตัว เข้าใจ ใช้เวลาเป็นตัวกำหนด ชัดเจน เป็นรูปธรรม ทุกคนต้องเข้าใจ โรงเรียนจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการทำแผนงานให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาให้กับผู้ที่มีส่วนได้เสีย.....”

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2558.

“.....โรงเรียนมีระบบสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน ครูทุกคนอบรม ICT มีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่ทันสมัย และมีแหล่งเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียน ครู สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 3, สัมภาษณ์, 2558.

“.....โรงเรียนมีความโดดเด่นในด้านการพัฒนาบริบท และการร่วมเข้าประกวดแข่งขัน การเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ เช่น โรงเรียนสุภาพระดับเพชร โรงเรียนมาตรฐานสากล นักเรียนพระราชทาน และโรงเรียนพระราชทาน..... ”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 4, สัมภาษณ์, 2558.

จากการสังเกตศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา แผนปฏิบัติการ โครงการที่สนับสนุนกิจกรรมที่หลากหลายทั้งด้านพัฒนาผู้เรียน พัฒนาครู ส่งผลทำให้ผู้เรียนได้เป็นนักเรียนพระราชทาน ครูเป็นครูปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) ผลงานนักเรียนได้ระดับภาค ระดับประเทศและระดับชาติ หลากหลายรายการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีขึ้นไปจนเป็นที่ยอมรับ มีนักเรียนเข้าเรียนเพิ่มขึ้นทุกปีการศึกษา

สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีความเข้าใจ ศึกษาค้นคว้า ระเบียบ กฎหมาย ในการจัดการศึกษา มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการที่เป็นมืออาชีพ มีดีคุณภาพนักเรียน คือ ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่น มีผลงานเชิงประจักษ์ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมทักษะผู้เรียน สร้างเครือข่าย มุ่งผลสัมฤทธิ์ เน้นความเป็นเลิศและพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล มีดีคุณภาพครูคือ ผู้บริหารสร้างวิสัยทัศน์ เป็นแบบอย่างที่ดี สร้างศรัทธา กระจายอำนาจ สร้างทีมงาน ร่วมสร้างองค์ความรู้ พัฒนาศักยภาพ เสริมสร้างศักยภาพ สร้างสมรรถนะ และเน้นความเป็นเลิศ และมีดีการบริหารจัดการ คือ ผู้บริหารสร้างวิสัยทัศน์ มีทักษะกระบวนการ กระจายอำนาจ มีส่วนร่วม มีความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมประสิทธิภาพของงาน และพัฒนาสู่มาตรฐานสากล

2. กรณีโรงเรียนมัธยมภูไทวิทยาาคม (นามสมมติ)

การเป็นโรงเรียนในฝันของโรงเรียนมัธยมภูไทวิทยาาคม (นามสมมติ) เป็นโรงเรียนที่ได้รับการเปลี่ยนแปลง และมีการพัฒนาเป็นอย่างมากทั้งด้านการเป็นมาตรฐานสากล การเป็นโรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนในฝัน ในสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 23 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีความสามารถ ในการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ เป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล แสวงหาความรู้ ทันต่อเหตุการณ์เปลี่ยนแปลง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทันต่อเทคโนโลยี ivotต่อข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน สามารถพัฒนางานได้โดยลำดับ จนมีผลงานที่เป็นยอมรับระดับประเทศ ดังรายละเอียดในแต่ละมิติ ดังนี้

2.1 มิติคุณภาพนักเรียน จากปรากฏการณ์ที่พบ คือ โรงเรียน มีพัฒนาการคุณภาพนักเรียนมีความโดดเด่นในด้านการพัฒนาทักษะชีวิต มีกิจกรรม หลากหลายปรากฏผลสำเร็จ ในความเป็นเลิศ เช่น การสร้างภาพยนตร์ เรื่องสั้น การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมการกีฬา ทำให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอัน พึงประสงค์และเกิดผลตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษา ในมาตรา 6,10 เกิดจากผู้บริหารมีความเข้าใจ ศึกษากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย มาตรฐานและ คุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ มาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในฝัน ซึ่งเป็น โรงเรียนที่ตอบรับการเปลี่ยนแปลง เป็นโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้กับนักเรียนทุกคน นักเรียน กล้าแสดงออก ใฝ่เรียนรู้ ศึกษาค้นคว้า มีทักษะชีวิต ให้ประสบผลสำเร็จ ผู้บริหาร มีความคล่องตัว คิดเร็ว ทำเร็ว แก้ปัญหาร่วมกัน ในลักษณะการนำระเบียบ กฎหมาย พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องเป็นตัวหลัก บุคลากรเข้าใจ เข้าถึงสามารถบูรณาการ แก้ปัญหา ในทุกเรื่อง ทุกกรณีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการกำหนดงานได้อย่าง ชัดเจน ดังรายละเอียดจากการศึกษา สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“.....กฎหมาย ระเบียบ นโยบาย พระราชบัญญัติการศึกษา ต่างๆ เป็นหัวใจสำคัญสำหรับโรงเรียน ผมจะศึกษา ทำความเข้าใจ ให้ชัดเจน เป็นสิ่งที่ ผู้บริหารต้องรับทราบ”

ผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2558.

“.....โรงเรียนจะยึดนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเป็นตัว แบบใหญ่รองๆ แต่จะฝ่ายร่วมกันวิเคราะห์เพื่อให้เข้ากับนโยบายของสพฐ. สพม. ในการ วางแผนงานลงสู่แผนปฏิบัติการของทุกปี”

รองผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2558.

“.....การทำโครงการแต่ละครั้ง จะต้องศึกษานโยบาย พระราชบัญญัติการศึกษา ที่สำคัญคือต้องสอดคล้องกับมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ชาติ สพฐ. สมศ. ลงในรายละเอียด เพื่อให้สอดคล้องกัน ส่งผลต่อนักเรียนอย่างไร”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 1, สัมภาษณ์, 2558.

“.....ผลงานนักเรียนทุกปีการศึกษา จะเป็นไปตามมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา นักเรียนพัฒนาขึ้นทั้งด้านการเรียนรู้ การปฏิบัติตน มีทักษะชีวิตที่ทันต่อเหตุการณ์ กล้าแสดงออก”

ครู ผู้ให้ข้อมูล , 2, สัมภาษณ์, 2558.

“.....สบายๆ ตะ เราเข้าใจในระเบียบ นโยบาย พระราชบัญญัติการศึกษา เราสามารถออกแบบการเรียนรู้ สอนเด็กได้หลากหลายวิธี”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 3, สัมภาษณ์, 2558.

จากการสังเกต ศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนมีแผนงาน แผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการ ที่มีข้อระเบียบกฎหมาย พระราชบัญญัติการศึกษา นโยบายการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ทั้งของชาติ สพฐ สมศ. ลงในแผนทุกแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในโครงการทุกอย่างบุคลากรรับผิดชอบ คำสั่งทุกคำสั่ง ทำให้งานเป็นระบบ สอดคล้องกับการกระจายงานให้ทุกคนที่รับผิดชอบเข้าใจ ปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ส่งผลไปยังคุณภาพนักเรียน คุณภาพครู การบริหารจัดการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-NET เพิ่มขึ้น ผลงานด้านวิชาการเพิ่มขึ้น นักเรียนสอบเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงเพิ่มขึ้นทุกปี และได้รับการสนับสนุนจากชุมชนด้านการสนับสนุนทุนการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

2.2 มิติคุณภาพครู จากปรากฏการณ์ที่พบว่า ผู้บริหารมีความรู้

เรื่องพระราชบัญญัติการศึกษา ด้านการพัฒนาครูอย่างไร เพื่อให้เกิดภาพความสำเร็จ และสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารจำต้องศึกษากฎ ระเบียบ นโยบาย มาตรฐานและคุณภาพของครู เพื่อส่งผลต่อมิติคุณภาพครู ไม่ให้เกิดปัญหาด้านการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมสนับสนุนด้านคุณภาพให้เกิดการพัฒนาทั้งต่อตนเอง ต่อนักเรียน และสถานศึกษา มีแนวคิดและนวัตกรรมใหม่ๆ เป็นครูมืออาชีพ มีวิทยฐานะสูงขึ้น คือ จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากร ให้เข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ตามมาตรฐานครู เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณภาพครูของโรงเรียนในพื้นที่ ให้ครูทุกคนเพิ่มพูนการใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ส่งเสริมให้มีความสามารถในการจัดกระบวนการการเรียนรู้เชิงบูรณาการ พัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์วิชาชีพในรูปแบบวิธีต่างๆ เช่น การอบรมและการพัฒนา การอบรมเชิงปฏิบัติการใช้ระบบพี่เลี้ยง การให้คำปรึกษา

แนะนำ โดยพี่เลี้ยง ผู้เชี่ยวชาญ ศึกษานิเทศก์ การเทียบเคียงมาตรฐาน การจัดการเรียน การสอน มีผลงานในการพัฒนาคุณภาพ ตลอดจนได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ ดังรายละเอียดจากการศึกษา สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“.....โรงเรียนมีโครงการพัฒนาบุคลากร เพื่อความเป็นเลิศ ให้ครู เข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน ตามเป้าหมายของโรงเรียนที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน เพื่อเป็นตัวแทนในการพัฒนาโรงเรียน.....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 1, สัมภาษณ์, 2558.

“.....นโยบายการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู โรงเรียนมุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ นักเรียนเป็นเลิศ ครูเป็นครูปฏิบัติเป็นเลิศ”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 2, สัมภาษณ์, 2558.

“.....โรงเรียนมีกิจกรรมการเข้าค่าย เพื่อเพิ่มทักษะครูด้านการ สอน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาอื่นๆ ในลักษณะกิจกรรมของนักเรียน แต่เพื่อ ส่งเสริมครูให้กล้าคิดกล้าทำ ที่มีนวัตกรรมใหม่ๆ สร้างประสบการณ์.....”

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2558.

“.....ครูทุกคนมีมาตรฐานและคุณภาพด้านการเรียนรู้ทาง เทคโนโลยี โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โรงเรียนมีและใช้สื่อดิจิทัล เช่น E-library, E-book, E-learning เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 4, สัมภาษณ์, 2558.

“.....ท่านพัฒนาต่อยอดการเป็นโรงเรียนในฝัน เป็นโรงเรียน มาตรฐานสากล ท่านเป็นคนที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารมาก่อน มีความคล่องตัว ในด้านการประสานงานที่ดี มุ่งมั่น ใฝ่รู้ มุ่งมั่น ใฝ่รู้ มุ่งมั่น ใฝ่รู้เกี่ยวกับระเบียบ กฎข้อบังคับ ด้านการศึกษาดี.....”

ผู้ปกครอง ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์ 2558.

“.....ท่านเก่งเทคโนโลยี ศึกษาค้นคว้าเอง และสนับสนุนให้มีระบบการสื่อสารภายในโรงเรียนให้ดีที่สุด”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 5, สัมภาษณ์, 2558.

จากการสังเกต ศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ คำสั่ง ปฏิทินงานประจำปี มีแผนงานโครงการในการพัฒนาคุณภาพครู ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานและคุณภาพของโรงเรียนในฝัน มาตรฐานการศึกษาชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (องค์การมหาชน) พัฒนาตามนโยบายการศึกษา ส่งเสริมการพัฒนาครูด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดนอกกรอบ ส่งผลถึงนักเรียนเป็นไปตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษา ให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดี เก่ง และมีความสุข

2.3 มิติการบริหารจัดการ จากปรากฏการณ์ที่พบว่า ผู้บริหารมีการบริหารเป็นเลิศ (Best Practice) ความสามารถในการบริหารจัดการมีความเข้าใจในพระราชบัญญัติการศึกษา นโยบายการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในฝัน และนำพระราชบัญญัติ หมวดที่ 5 มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือก ใช้ระบบการบริหารแบบโรงเรียนเป็นฐาน และระบบธรรมาภิบาล ผู้บริหารมีหน้าที่ควบคุมดูแล พิจารณาเสนอความดี ส่งเสริม สนับสนุน ประเมินผลการปฏิบัติงาน (มาตรา 27 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา) ผู้บริหารมีความแม่นยำในระเบียบ มีวิสัยทัศน์ คล่องตัว ทันเหตุการณ์ ในลักษณะการควบคุมดูแล ด้านการปฏิบัติงานจะมีความคล่องตัวร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ควบคุมอย่างใกล้ชิดโดยให้คำปรึกษา

เป็นที่เลื่อง คึกคักค้นคว้า หาความถูกต้อง ช่วยเหลือในสิ่งที่บุคลากรไม่เข้าใจ ใช้ความสามารถในการสอนงาน อาสา รับทำลงลึกในเรื่องงานทุกครั้ง จนได้รับความสำเร็จ ด้านบุคลากรครูจะให้ผู้มีอาวุโส มีสิทธิในการทำงานก่อน งานที่ทำเพื่อส่วนร่วม ให้ยึดนโยบายเป็นหลัก มาตรฐานและคุณภาพด้านการศึกษาลู่มาตรฐานและคุณภาพ โรงเรียนในฝัน ให้ครูทุกคนเพิ่มพูนการใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ส่งเสริมให้มีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้อิงบูรณาการ พัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์วิชาชีพในรูปแบบวิธีต่างๆ เช่น การอบรมและการพัฒนาการอบรมเชิงปฏิบัติการใช้ระบบพี่เลี้ยง การให้คำปรึกษาแนะนำ โดยพี่เลี้ยง ผู้เชี่ยวชาญศึกษานิเทศก์ การเทียบเคียงมาตรฐาน การจัดการเรียนการสอน มีผลงานในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษางานจะใช้ระบบคู่ รับการอบรมครั้งละ 2 คน ผู้บริหารเข้าร่วมทุกครั้ง ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการ นำเสนองานที่เป็นรูปธรรมเท่านั้น เปิดโอกาสแต่ต้องเข้าใจ ใช้ประสบการณ์การบริหารจัดการที่หลากหลาย เหมาะสมกับบริบทที่ใช้ไม่เกิดปัญหาในการทำงาน ส่งผลงานทั้งด้านคุณภาพนักเรียน คุณภาพครู เป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีผลงานที่ดีต่อสาธารณชน ดังรายละเอียดจากการศึกษา สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“.....โรงเรียนมีนโยบายในการทำงานของแต่ละฝ่ายให้เกิดความสำเร็จ ด้วยการสร้างทีมงานที่เข้มแข็ง อิสระในการคิดสร้างสรรค์ แต่ต้องเป็นรูปธรรมสามารถนำเสนอผลงานในระดับดี.....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 1, สัมภาษณ์, 2557.

“.....โรงเรียนมีนโยบายของแต่ละปี ในด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู โดยจัดแผนการบริหารจัดการ คือ ผู้บริหารเป็นหลัก ส่งผ่านรองผู้บริหารทุกฝ่าย ลงสู่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติมาตรา 6 ได้มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในฝัน.....”

รองผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2558.

“.....โรงเรียนเราพัฒนาเร็วมาก ปรับเปลี่ยนวิธีการให้ความรู้ นักเรียน เช่น การเข้าค่าย ในรูปของสาระการเรียนรู้ต่างๆ ภาคเข้ากิจกรรมหน้าเสาธงให้ความรู้ด้านภาษาอังกฤษ เกียรติความรู้อื่นอีกมากมาย ผู้บริหารร่วมกิจกรรมด้วยทุกวัน เป็นกันเอง”

นักเรียน ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2558.

“.....โรงเรียนมีห้องเรียนพิเศษเพิ่มขึ้น และมีหลักสูตร IS นักเรียนเกิดทักษะชีวิต มีผลงานดีมาก เข้าร่วมแข่งขันด้านวิชาการได้รับรางวัลชนะเลิศหลายรายการ นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจในกิจกรรมนี้มาก....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 1, สัมภาษณ์, 2558.

จากการสังเกต ศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนมีแผนคุณภาพการศึกษา แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ ปฏิทินงานประจำปี ที่เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา มีระเบียบ ข้อกฎหมาย นโยบาย พระราชบัญญัติ การศึกษา มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในฝัน อ้างอิงลงในแผนทุกแผน และมีความสอดคล้องสามารถปฏิบัติได้จริง เป็นสิ่งยืนยันในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารมีความตระหนัก และนำประสบการณ์ การบริหารที่หลากหลายมาบูรณาการให้เกิดประโยชน์ ส่งผลต่อการบริหารที่เกิดผลทั้งมิติ คุณภาพนักเรียน ครู และการบริหารจัดการที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์

สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีความเข้าใจ ศึกษาค้นคว้า ระเบียบ กฎหมาย ในการจัดการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เก่งเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ มีระบบสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการที่เป็นมืออาชีพ มิติคุณภาพนักเรียน คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีบุคลิกภาพที่ดี รับการยอมรับ สร้างความเชื่อมั่น สร้างความคาดหวัง เป็นกัลยาณมิตร มีส่วนร่วม สร้างแรงจูงใจ วิเคราะห์นักเรียน เป็นรายบุคคล เน้นการพัฒนาและให้ความสำคัญ นักเรียนสูงสุด มิติคุณภาพครู คือ ผู้บริหารสร้างค่านิยมร่วม สร้างบารมี สร้างความเชื่อมั่น สร้างความคาดหวัง เน้นการปฏิบัติ เน้นความแตกต่าง ใช้เหตุผล ใช้ประสบการณ์ เน้นการพัฒนา เป็นที่เลี้ยง และเน้นความเป็นเลิศ และมิติการบริหารจัดการ คือผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ สร้างบารมี

เน้นปฏิบัติ เป็นกัลยาณมิตร สร้างแรงจูงใจ เน้นการพัฒนา เน้นความแตกต่างและพัฒนา
สู่ความเป็นเลิศ

3. กรณีโรงเรียนบ้านลีลาวดีวิทยา (นามสมมติ)

การเป็นโรงเรียนในฝันของโรงเรียนบ้านลีลาวดีวิทยา (นามสมมติ) เป็นโรงเรียนที่มีการพัฒนาเป็นอย่างมาก เป็นโรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนดีใกล้บ้าน พัฒนาตนเองเป็นโรงเรียนพระราชทาน ระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่ ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ เป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล แสวงหาความรู้ ทันท่วงทีต่อเหตุการณ์เปลี่ยนแปลง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทันท่วงทีเทคโนโลยี ไวต่อข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน สามารถพัฒนางานได้โดยลำดับ จนมีผลงานที่เป็นยอมรับระดับประเทศ ดังรายละเอียดในแต่ละมิติ ดังนี้

3.1 มิติคุณภาพนักเรียน จากปรากฏการณ์ที่พบ คือ โรงเรียนมีพัฒนาการคุณภาพนักเรียนมีความโดดเด่นในด้านวิชาการ มีกิจกรรมหลากหลายปรากฏผลสำเร็จ เช่น การเล่นกีฬา บ้านวิทยาศาสตร์น้อย ฯลฯ สู่ความเป็นเลิศ เช่น ปี 2557 เหรียญทองระดับ ประเทศ 2 เหรียญ มีโครงการแข่งขันทักษะวิชาการสู่ความเป็นเลิศ โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ทำให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเกิดผลตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษา ในมาตรา 6,10 เกิดจากผู้บริหารมีความเข้าใจ ศึกษากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ มาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในฝัน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ตอบรับการเปลี่ยนแปลง เป็นโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้กับนักเรียนทุกคน นักเรียนกล้าแสดงออก ใฝ่เรียนรู้ ศึกษาค้นคว้า มีทักษะชีวิต ให้ประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารมีความคล่องตัว มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน และยึดระเบียบ กฎหมาย พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องเป็นตัวหลัก บุคลากรเข้าใจ สามารถนำบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการกำหนดงานได้อย่างชัดเจน ดังรายละเอียดจากการศึกษา สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“.....โรงเรียนมีแผนกลยุทธ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการ”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 1, สัมภาษณ์, 2558.

“.....โรงเรียนมีห้องสมุดมีชีวิต ห้องสมุดอาเซียน ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องดนตรี ห้องคหกรรม และมีนักเรียนพระราชทานด้วย”

นักเรียน ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2557.

“.....โรงเรียนพัฒนาบริบท เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน ใช้การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เพิ่มขึ้น มีศาลาพักร้อน เป็นศูนย์กลางความรู้ตามสาระการเรียนรู้ จัดสวนหย่อมเสริมภาษา มีภาษาอาเซียน.....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 2, สัมภาษณ์, 2558.

“.....ครูจัดทำแผนการเรียนรู้เป็นปัจจุบัน พัฒนาลิขิตนวัตกรรม สื่อมัลติมีเดีย ประกอบการเรียนการสอน ตามศักยภาพนักเรียน พัฒนาการเรียนการสอน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับดีขึ้นไป....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 3, สัมภาษณ์, 2558.

“.....ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเรามีนโยบายในการเข้าร่วมการประเมินนักเรียนพระราชทาน ระดับประถมศึกษา และโรงเรียนพระราชทานระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่ ท่านผู้บริหาร ผู้เกี่ยวข้อง ร่วมมือ ร่วมแรงร่วมกัน ทุกกิจกรรม.....”

รองผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2558.

จากการสังเกต ศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ โครงการสนับสนุนการเรียนการสอนที่หลากหลาย และครอบคลุม มีกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนในวันสำคัญ ที่สื่อถึงความเป็นปัจจุบัน สื่อการเรียนการสอนทุกสาระการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย หนังสือค้นคว้า น่าอ่าน มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน ผู้บริหารให้ความสำคัญตระหนักในการระดม ขอบข่าย กฎหมาย นโยบายเกี่ยวกับการศึกษา เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จึงเป็นที่ยอมรับของชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ส่งผลยังผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดี เก่ง และมีความสุข

3.2 มิติคุณภาพครู จากปรากฏที่พบ คือ โรงเรียนมีโครงการพัฒนาบุคลากร ศึกษาดูงาน อบรมเชิงปฏิบัติการ ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ให้ความสำคัญสละในการจัดการเรียนการสอน เน้นการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ครูร้อยละ 100 ที่มีความเข้าใจหลักสูตร เข้าใจพระราชบัญญัติการศึกษา นโยบายการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในพื้นที่วิทยานิพนธ์พัฒนาการของนักเรียนสามารถนำมาใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาเป็นรายบุคคล มีความสามารถในการจัดแผนประสบการณ์ แผนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม สอดคล้องกับผู้เรียนในบริบทของแต่ละช่วงชั้นเรียน ปรับวิธีการสอนแบบ BBL และเทคนิคที่หลากหลาย ส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่อมีเดีย ระบบเครือข่ายความรู้ ศึกษาค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต เรียนรู้ภาษาอาเซียนที่สามารถพัฒนาผู้เรียน ตามภาพความสำเร็จของมาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในพื้นที่ ดังรายละเอียดจากการศึกษา สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“.....โรงเรียนมีตัวอย่าง และแผนการเรียนการสอนที่สามารถศึกษาค้นคว้าเอง เป็นคลังความรู้ให้กับครู ฝ่ายวิชาการ ผู้บริหาร จัดหาไว้เป็นคลังความรู้....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 1, สัมภาษณ์, 2558.

“.....ห้องเรียนทุกห้องจะมีป้ายนิเทศ นโยบายการศึกษาและติดไว้หน้าห้องผู้บริหาร เพื่อให้ครูได้อ่านและปฏิบัติการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน.....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 2, สัมภาษณ์, 2558.

“.....การเขียนโครงการทุกครั้ง จะต้องอ้างอิงนโยบายการศึกษา พรบ.การศึกษา และมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้การจัดโครงการเป็นไปตามนโยบาย มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา จึงจะสมบูรณ์.....”

รองผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2558.

“.....โรงเรียนมีโครงการพัฒนาการเรียนการสอน โครงการพัฒนาจิตคิดดี โครงการศึกษาดูงาน และกิจกรรมวิจัยในชั้นเรียน.....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 3, สัมภาษณ์, 2558.

จากการสังเกต ศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียน มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการ ปฏิทินงานประจำปีมีโครงการ และกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาครู ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่หลากหลาย มีองค์ความรู้ในการนำนโยบาย พระราชบัญญัติการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในฝัน และจากกิจกรรม การพัฒนาคุณภาพครู ผู้บริหารมีเทคนิควิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับบริบทของครู ในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ทำให้ครูมีพัฒนาการด้านการเรียนการสอน เป็นมืออาชีพ และพัฒนาตนเอง เป็นครูดีเด่น ครูปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) ครูดีในดวงใจ ฯลฯ ยังส่งผลถึงผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดีทุกชั้นเรียน และเกิดคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ดี เก่ง และมีความสุข

3.3 มิติการบริหารจัดการ จากปรากฏการณ์ที่พบว่า ผู้บริหารมีความ เข้าใจในการบริหารจัดการในทุกมิติ ด้านนักเรียนบริหารจัดการตามภาพความสำเร็จ ของคุณภาพโรงเรียนในฝัน ตามมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของชาติ สำนักงาน รับรองคุณภาพและประเมินการศึกษา (สมศ.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยให้ครูได้เข้าใจ ระเบียบ นโยบายการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาและบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Base Management : SBM) และบริหารแบบธรรมาภิบาล (Good Governance) และกระบวนการ ทำงานแบบวงจรเดมมิ่ง (PDCA) ใช้การบริหารที่หลากหลายวิธีตามบริบท ทำให้คุณภาพ นักเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มิติครู ให้ครูมีความเข้าใจในระบบการบริหาร ที่ชัดเจน ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์การทำงาน มองภาพอนาคตร่วมกัน สร้างวิสัยทัศน์ร่วมเสียสละและลงมือปฏิบัติร่วมกัน ดังรายละเอียดจากการศึกษา สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

“.....ก่อนปิดภาคเรียน ทุกคนมีส่วนร่วมในการสรุปงานประจำปีร่วมกัน เพื่อนำเป็นกรอบในการจัดการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 1, สัมภาษณ์, 2558.

“.....โรงเรียนจะวางแผนงานโดยยึด นโยบาย 3 เล้า กระทบวงศึกษาธิการ สพฐ. สมศ. การประกันภายในสถานศึกษา”

ผู้บริหาร ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2558.

“.....โรงเรียนรับการประเมินคุณภาพการศึกษา โรงเรียนดี
ใกล้บ้านโรงเรียนพระราชทาน นักเรียนพระราชทาน ได้รับความสำเร็จทุกครั้ง.....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 2, สัมภาษณ์, 2558.

“.....ชุมชนให้การยอมรับด้านผลงานนักเรียน ครู และผู้บริหาร นักเรียน
จะเพิ่มขึ้นทุกปี เพราะมาจากนอกเขตบริการ เราจะสอบคัดเลือกทุกปี.....”

ครู ผู้ให้ข้อมูล, 3, สัมภาษณ์, 2558.

“.....ครูเป็นที่ยอมรับ มีนักเรียนร่วมเรียนพิเศษหลังเลิกเรียนจำนวนมาก
ครูต้องรับสอนพิเศษ เกือบทุกคน.....”

ผู้ปกครอง ผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, 2558.

จากการสังเกต ศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียน
มีแผนคุณภาพการศึกษา แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ ปฏิทินงานประจำปี ที่เป็นเครื่องมือ
ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา มีระเบียบ ข้อกฎหมาย นโยบาย พระราชบัญญัติ
การศึกษา มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในฝัน อ้างถึง
ลงในแผนทุกแผน และมีความสอดคล้องสามารถปฏิบัติได้จริง เป็นสิ่งยืนยันในการจัด
การศึกษาของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารมีความตระหนัก และนำประสบการณ์
การบริหารที่หลากหลายมาบูรณาการให้เกิดประโยชน์ ส่งผลต่อการบริหารที่เกิดผลทั้งมิติ
คุณภาพนักเรียน ครู ทำให้ชุมชนยอมรับ ทั้ง 3 มิติมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ มีทักษะด้านการเรียนรู้
มีส่วนร่วม เป็นผู้นำที่ดี มุ่งผลสัมฤทธิ์ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี วิเคราะห์นักเรียน
เป็นรายบุคคล พัฒนาการเรียนรู้ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี สร้างความเชื่อมั่น สร้างขวัญ
กำลังใจ สร้างอุดมการณ์ มีการพัฒนาทีม สร้างบารมี พัฒนางาน ส่งเสริมประสิทธิภาพ
ของงาน มุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นมืออาชีพพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ

สรุปผลการวิจัย

เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อตอบคำถามวิจัยข้อที่ 2
เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในฝัน
มีอะไรบ้าง สามารถแสดงผลการวิจัยเป็นตาราง ดังนี้

ตาราง 19 เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
สถานศึกษาโรงเรียนในฝัน พระราชบัญญัติการศึกษา

เงื่อนไขการเกิด ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนในฝัน	โรงเรียนมัธยมโยย วิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ขึ้นไป)	โรงเรียนมัธยมภูไท วิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลาง)	โรงเรียนบ้านสีลาวดี วิทยา (นามสมมติ) (โรงเรียนประถม ศึกษาขนาดใหญ่)
1. พระราชบัญญัติ การศึกษา	1. ใช้เป็นแม่บท 1.1 การทำ แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาประจำปี 1.2 การทำแผน ปฏิบัติการประจำปี 1.3 การทำหลักสูตร สถานศึกษา 1.4 ทำแผนงานทั้ง 4 ฝ่าย งานวิชาการ งาน งบประมาณ งาน บุคคล และงาน บริหารทั่วไป 1.5 การจัดทำ แผนการเรียนรู้ การวัดประเมินผล การเรียนรู้	1. ใช้เป็นแม่บท 1.1 การทำ แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาประจำปี 1.2 การทำแผน ปฏิบัติการประจำปี 1.3 การทำหลักสูตร สถานศึกษา 1.4 ทำแผนงานทั้ง 4 ฝ่ายงาน งานวิชาการ งาน งบประมาณ งาน บุคคล และงานบริหาร ทั่วไป 1.5 การจัดทำ แผนการเรียนรู้ การวัดประเมินผล	1. ใช้เป็นแม่บท 1.1 การจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาประจำปี 1.2 การทำ แผนปฏิบัติการ 1.3 จัดทำหลักสูตร สถานศึกษา 1.4 ทำแผนกลยุทธ์ การขับเคลื่อนงาน หลักทั้ง 4 ฝ่ายงาน 1.5 ทำแผน การจัดการเรียน การสอนการวัด และประเมินผล การเรียนรู้

ตาราง (ต่อ)

เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนในพื้นที่	โรงเรียนมัธยมโยย วิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ขึ้นไป)	โรงเรียนมัธยมภูไท วิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลาง)	โรงเรียนบ้านลีลาวดี วิทยา (นามสมมติ) (โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดใหญ่)
1. พระราชบัญญัติ การศึกษา	1.6 กิจกรรม การเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน เพื่อให้ นักเรียนเป็นไปตาม คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ดี เก่ง มีความสุข	1.6 แผนการวัด ประเมินผลตาม จุดเน้นของนักเรียน ตามช่วงชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียน เป็นคนดี คนเก่ง และมี ความสุข	1.6 แผนการจัด กิจกรรมการเรียน การสอนการจัด กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน ให้เรียนเป็น คนดี คนเก่งและ มีความสุข

สรุปผลการวิจัย

เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในพื้นที่ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาว่า ในโรงเรียนมัธยมโยยวิทยาคม (โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ) ผู้บริหาร นำเป็นแม่บทในการทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี ทำแผนปฏิบัติการประจำปี จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ทำแผนงานทั้ง 4 ฝ่ายงาน แผนงานวิชาการ การจัดทำแผนการเรียนรู้ การวัดประเมินผล การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดี เก่ง มีความสุข ส่วนโรงเรียนมัธยมภูไท-วิทยาคม (โรงเรียนมัธยมขนาดกลาง) บริหารนำเป็นแม่บทในการจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้านวิชาการ แผนพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้านบริหารทั่วไป การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการวัดประเมินผลตามจุดเน้นของนักเรียนตามช่วงชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี

คนเก่ง และมีความสุข และโรงเรียนบ้านสีลาวดีวิทยา (โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่)
 ผู้บริหารนำเป็นแม่บทในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี แผนปฏิบัติการ
 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำพันธกิจ แผนกลยุทธ์ การขับเคลื่อนงานหลักทั้ง 4 ฝ่าย
 งาน แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แผนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้
 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้เรียนเป็นคนดี
 คนเก่งและมีความสุข

ตาราง 20 แสดงสรุปผลการวิจัย เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในฝัน นโยบายการศึกษา

เงื่อนไขการเกิดภาวะ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียน ในฝัน	โรงเรียนมัธยมไย้อย วิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ขึ้นไป)	โรงเรียนมัธยมภูไท วิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียนมัธยม ศึกษาขนาดกลาง)	โรงเรียนบ้านสีลา วดีวิทยา (นามสมมติ) (โรงเรียนประถม ศึกษาขนาดใหญ่)
2. นโยบายการศึกษา	ผู้บริหาร ยึดเป็นแนวปฏิบัติ 1. การทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา 2. แผนปฏิบัติการ ประจำปี 3. แผนกลยุทธ์ เพื่อให้สอดคล้องกับ นโยบาย 3.1 กระทรวง ศึกษาธิการ 3.2 สำนักงาน คณะกรรมการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ผู้บริหาร ยึดเป็นแนวปฏิบัติ 1. การทำ แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา 2. แผนปฏิบัติการ ประจำปี 3. แผนกลยุทธ์ เพื่อให้สอดคล้องกับ นโยบาย 3.1 กระทรวง ศึกษาธิการ 3.2 สำนักงาน คณะกรรมการศึกษา	ผู้บริหาร ยึดเป็นแนวปฏิบัติ 1. การทำ แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา 2. แผนปฏิบัติการ ประจำปี 3. แผนกลยุทธ์ เพื่อให้สอดคล้องกับ นโยบาย 3.1 กระทรวง ศึกษาธิการ 3.2 สำนักงาน คณะกรรมการ

	3.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 3.4 แผนนโยบายของสถานศึกษา	ชั้นพื้นฐาน 3.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 3.4 แผนนโยบายของสถานศึกษา	ศึกษาชั้นพื้นฐาน 3.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 3.4 แผนนโยบายของสถานศึกษา
--	---	--	---

สรุปผลการวิจัย

เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในฝัน ในการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษา ทั้ง 3 โรงเรียน ผู้บริหาร ยึดเป็นแนวปฏิบัติ ในการทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนกลยุทธ์ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และจัดทำนโยบายของสถานศึกษา ในการบริหารจัดการ ในมิติทั้ง 3 มิติ คือ มิติคุณภาพนักเรียน มิติคุณภาพครู และมิติการบริหารจัดการ

ตาราง 21 แสดงสรุปผลการวิจัย เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในฝัน มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา

เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในฝัน	โรงเรียนมัธยมไย้อยวิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ขึ้นไป)	โรงเรียนมัธยมภูไทวิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง)	โรงเรียนบ้านลีลาวดีวิทยา (นามสมมติ) (โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่)
3. มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา	โรงเรียนจัดการศึกษา ยึดตาม 1. มาตรฐานการศึกษาของชาติ 2. มาตรฐานการศึกษาของ	โรงเรียนจัดการศึกษา ยึดตาม 1. มาตรฐานการศึกษาของชาติ 2. มาตรฐานการศึกษาของ	โรงเรียนจัดการศึกษา ยึดตาม 1. มาตรฐานการศึกษาของชาติ 2. มาตรฐานการศึกษาของ

ตาราง (ต่อ)

	สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษา ขั้นพื้นฐาน
เงื่อนไขการเกิด ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในพื้นที่	โรงเรียนมัธยม โย้ยวิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียนมัธยม ศึกษาขนาดใหญ่ขึ้นไป)	โรงเรียนมัธยมภูไท วิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียนมัธยม ศึกษาขนาดกลาง)	โรงเรียนบ้านสีลา วดีวิทยา (นามสมมติ) (โรงเรียนประถม ศึกษาขนาดใหญ่)
3. มาตรฐานและ คุณภาพการศึกษา	3. มาตรฐาน การศึกษาของ สำนักงานรับรอง มาตรฐานและ ประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.) 4. จัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา 5. ทำแผนกลยุทธ์ 6. ทำแผนปฏิบัติ การจัดทำโครงการ พัฒนากิจกรรมการ เรียนการสอนให้ตรง ตามมาตรฐานและ คุณภาพการศึกษา ทั้ง 3 มาตรฐาน (ชาติ สพฐ. สมศ.)	3. มาตรฐาน การศึกษาของ สำนักงานรับรอง มาตรฐานและ ประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.) (องค์การจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทำแผน กลยุทธ์ทำ แผนปฏิบัติการ จัดทำโครงการ พัฒนากิจกรรม การเรียนการสอน ให้ตรงตามมาตรฐาน และคุณภาพ การศึกษา ทั้ง 3 มาตรฐาน) (ชาติ สพฐ. สมศ.)	3. มาตรฐาน การศึกษาของ สำนักงานรับรอง มาตรฐานและ คุณภาพการศึกษา (สมศ.) 4. จัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา 5. ทำแผนกลยุทธ์ 6. ทำแผนปฏิบัติ การจัดทำโครงการ พัฒนากิจกรรม การเรียนการสอน ให้ตรงตาม มาตรฐานและ คุณภาพการศึกษา ทั้ง 3 มาตรฐาน (ชาติ สพฐ. สมศ.)

สรุปผลการวิจัย

เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน
ในฝัน ให้เป็นไปตามมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ทั้ง 3 โรงเรียน ว่า ผู้บริหาร ศึกษา
มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา
(สมศ.) (องค์การมหาชน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทำแผนกลยุทธ์
ทำแผนปฏิบัติการ จัดทำโครงการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ให้ตรงตามมาตรฐาน
และคุณภาพการศึกษาทั้ง 3 มาตรฐาน) (ชาติ สพฐ. สมศ.) เพื่อการจัดการศึกษาให้ผู้เรียน
เต็มตามศักยภาพและเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดี เก่ง มีความสุข

ตาราง 22 แสดงสรุปผลการวิจัย เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
สถานศึกษาโรงเรียนในฝัน มาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในฝัน

เงื่อนไขการเกิด ภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้ บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในฝัน	โรงเรียนมัธยม ไย่ยวิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ขึ้นไป)	โรงเรียนมัธยมภูไท วิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลาง)	โรงเรียนบ้านสีลาวดี วิทยา (นามสมมติ) (โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดใหญ่)
4. มาตรฐาน และคุณภาพ โรงเรียนในฝัน	ผู้บริหาร ศึกษาตามแผน กลยุทธ์ของโรงเรียนในฝัน จัดบริหารจัดการตาม เกณฑ์คุณภาพทั้ง 6 ด้าน 1) คุณภาพนักเรียน 2) คุณภาพครู 3) แหล่งเรียนรู้ 4) การพัฒนา ทักษะชีวิต 5) คุณภาพส่งเสริม สุขภาพ 6) บริหารจัดการ	ผู้บริหาร ศึกษาตามแผน กลยุทธ์ของโรงเรียนใน ฝันจัดบริหารจัดการตาม เกณฑ์คุณภาพทั้ง 6 ด้าน 1) คุณภาพนักเรียน 2) คุณภาพครู 3) แหล่งเรียนรู้ 4) การพัฒนา ทักษะชีวิต 5) คุณภาพส่งเสริม สุขภาพ 6) บริหารจัดการ	ผู้บริหารศึกษาตามแผน กลยุทธ์ของโรงเรียนใน ฝันจัดบริหารจัดการ ตามเกณฑ์คุณภาพ ทั้ง 6 ด้าน 1) คุณภาพนักเรียน 2) คุณภาพครู 3) แหล่งเรียนรู้ 4) การพัฒนาทักษะ ชีวิต 5) คุณภาพส่งเสริม สุขภาพ 6) บริหารจัดการ

สรุปผลการวิจัย

เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในฝันให้เป็นไปตามมาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในฝัน ทั้ง 3 โรงเรียน ว่า ผู้บริหารศึกษามาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในฝัน จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนในฝัน บริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพทั้ง 6 มิติ 1) มิติคุณภาพนักเรียน 2) มิติคุณภาพครู 3) มิติแหล่งเรียนรู้ 4) มิติการพัฒนาทักษะชีวิต 5) มิติคุณภาพส่งเสริมสุขภาพ 6) มิติบริหารจัดการ เพื่อรองรับการประเมินการเป็นโรงเรียนในฝัน และพัฒนาสู่มาตรฐานสากล

ตาราง 23 แสดงสรุปผลการวิจัย เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในฝัน การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่

เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในฝัน	โรงเรียนมัธยม โทยวิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ขึ้นไป)	โรงเรียนมัธยมภูไท วิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง)	โรงเรียนบ้านสีลาวดี วิทยา (นามสมมติ) (โรงเรียนประถม ศึกษาขนาดใหญ่)
5. การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่	ผู้บริหาร 1. ศึกษา อบรมพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีพัฒนาบุคลากรด้าน ICT สร้างเครือข่าย 2. อบรมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ 3. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ	ผู้บริหาร ปรับ 1. โครงสร้างองค์การ 2. สร้างเครือข่าย 3. จัดระบบการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา 4. กระจายงานด้วยระบบการสื่อสาร อบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ 5. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ 6. จัดระบบการทำงานระบบดิจิทัล	ผู้บริหาร จัดทำ 1. ข้อมูลสารสนเทศ 2. กระจายอำนาจด้วยระบบสื่อสารด้านเทคโนโลยี 3. อบรม พัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ 4. สร้างเครือข่าย 5. สร้างทีมงานด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม 6. จัดทำแผนพัฒนานวัตกรรมใหม่

สรุปผลการวิจัย

เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในฝัน ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ว่าในโรงเรียนมัธยมศึกษาวิทยาคม (โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ) ผู้บริหาร ศึกษา อบรม พัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยี พัฒนาบุคลากรด้าน ICT สร้างเครือข่าย อบรมเชิงปฏิบัติการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จัดทำข้อมูลสารสนเทศ จัดทำแผนพัฒนาด้านเทคโนโลยี ส่วนโรงเรียนมัธยมภูไทวิทยาคม (โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง) ผู้บริหารปรับโครงสร้างองค์การ สร้างเครือข่าย จัดระบบการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา กระจายงานด้วยระบบการสื่อสาร อบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จัดทำข้อมูลสารสนเทศ จัดระบบการทำงาน ระบบดิจิทัล และโรงเรียนบ้านลีลาวดีวิทยา ผู้บริหาร จัดทำข้อมูลสารสนเทศ กระจายอำนาจ ด้วยระบบสื่อสารด้านเทคโนโลยี อบรม พัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ สร้างเครือข่าย สร้างทีมงานด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม จัดทำแผนพัฒนานวัตกรรมใหม่

ตารางที่ 24 แสดงสรุปผลการวิจัย เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในฝัน ประสพการณ์ด้านการบริหารจัดการ

เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในฝัน	โรงเรียนมัธยมศึกษาวิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ขึ้นไป)	โรงเรียนมัธยมภูไทวิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง)	โรงเรียนบ้านลีลาวดีวิทยา (นามสมมติ) (โรงเรียนประถมศึกษานขนาดใหญ่)
6. ประสพการณ์ด้านการบริหารจัดการ	ผู้บริหาร ศึกษา 1. ทฤษฎีการบริหารการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน(SBM : School Base Management)	ผู้บริหาร ศึกษา 1. ทฤษฎีการบริหารการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน(SBM : School Base Management)	ผู้บริหาร ศึกษา 1. ทฤษฎีการบริหารการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน(SBM : School Base Management)

ตาราง (ต่อ)

เงื่อนไขการเกิด ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนในฝัน	โรงเรียนมัธยม ไย้อยวิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียน มัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ขึ้นไป)	โรงเรียนมัธยมภูไท วิทยาคม (นามสมมติ) (โรงเรียนมัธยม ศึกษาขนาดกลาง)	โรงเรียนบ้านลีลาวดี วิทยา (นามสมมติ) (โรงเรียนประถม ศึกษาขนาดใหญ่)
6. ประสิทธิภาพ ด้านการบริหาร จัดการ	2. การบริหาร แบบธรรมาภิบาล (good Governance) 3. การบริหารระบบ วงจรคุณภาพ PDCA 4. การบริหาร แบบมีส่วนร่วมจัด อบรม ให้ความรู้ บุคลากร 5. ระบบ การบริหาร กระจายอำนาจ 6. มอบหมายหน้าที่ ตามความสามารถ 7. ประเมินผลงาน ทำแผนพัฒนางาน	2. การบริหาร แบบธรรมาภิบาล (good Governance) 3. การบริหารระบบ วงจรคุณภาพ PDCA 4. การบริหาร แบบมีส่วนร่วมจัด อบรม ให้ความรู้ บุคลากร 5. ระบบการบริหาร กระจายอำนาจ 6. มอบหมายหน้าที่ ตามความสามารถ 7. ประเมินผลงาน ทำแผนพัฒนางาน	2. การบริหาร แบบธรรมาภิบาล (good Governance) 3. การบริหารระบบ วงจรคุณภาพ PDCA 4. การบริหาร แบบมีส่วนร่วม 5. จัดทำแผน บูรณาการด้านการ บริหารจัดการ 6. ประเมินผลงาน 7. ทำแผนพัฒนางาน 8. วางแผนงาน ประจำปี

สรุปผลการวิจัย

เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในฝัน ใช้ประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการว่า ในโรงเรียนมัธยมไย้อยวิทยาคม (โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ) และโรงเรียนมัธยมภูไทวิทยา

(โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง) ผู้บริหาร ศึกษาทฤษฎีการบริหาร ใช้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM : School Base Management) การบริหารแบบธรรมาภิบาล (good Governance) การบริหารระบบวงจรคุณภาพ PDCA และการบริหารแบบมีส่วนร่วม บริหารโดยการจัดอบรม ให้ความรู้บุคลากร กระจายอำนาจ มอบหมายหน้าที่ตามความสามารถ ประเมินผลงานและทำแผนพัฒนางาน ส่วนโรงเรียนบ้านสีลาวดีวิทยา (โรงเรียนประถมศึกษานขนาดใหญ่) ผู้บริหาร ศึกษาทฤษฎีการบริหาร ใช้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM : School Base Management) การบริหารแบบธรรมาภิบาล (good Governance) การบริหารระบบวงจรคุณภาพ PDCA การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยทำแผนบูรณาการบริหารจัดการ ทั้ง 3 แบบตามบริบท ประเมินผลงาน ทำแผนพัฒนางาน และ วางแผนงานประจำปี ขึ้นกับประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

สรุปผลการวิจัยพบว่า

เงื่อนไขการเกิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในฝัน ประกอบด้วยเงื่อนไข 6 ข้อ ดังนี้ คือ 1. พระราชบัญญัติการศึกษา 2. นโยบายการศึกษา 3. มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา 4. มาตรฐานและคุณภาพโรงเรียนในฝัน 5. การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ และ 6. ประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในฝันที่มีมาตรฐานและคุณภาพตามเกณฑ์ของโรงเรียนในฝัน สามารถพัฒนาต่อยอดเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลและโรงเรียนพระราชทาน เป็นผลจากการปฏิบัติตามเงื่อนไขทั้ง 6 ข้อ เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และไม่สามารถที่จะละเลยในเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งได้ ซึ่งในแต่ละเงื่อนไขบ่งบอกถึงคุณลักษณะความเป็นไปด้านการบริหารจัดการที่ดี ีความเป็นมืออาชีพ มีความสำเร็จ ีความเป็นเลิศและพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี